National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A 0N4
L

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 2 (3298) XXXVI aastakäik | Neljapäeval, 8. jaanuaril 1987 — Thursday, January 8, 1987 | Üksiknumbri hind 70 centi

Eesti Maja Uueaasta-ballilt. Vasakult E. M. esimees Oswald Piil, menukas lauljanna Vera Viiu Allik. Foto: T. Säägi

Lõbus Uueaasta-ball

Sopran Vera Allik lõbustas koosviibijaid

Sopran Vera Viiu Allik esines „täismajale" 31. dets. õhtul, kui Toronto Eesti Majas vana aastat ära saadeti. Ta esines õige mitme lauluga, mõned eesti-, mõned inglis-keelsed.

Koosviibijate hulgas oli näha ka kaunis tublisti „noorema" generatsiooni nägusid — see tähendab, mitte neid „pärisnoori", vaid kolmekümnendates aastates, juba siin maal üles kasvanud eestlasi, kellel oma lapsed nüüd Täienduskoolis käivad. Kuigi Volli Gustavsoni orkester traditsioonilist tantsumuusukat mängis, milles tihti valsid ja tangod kõlasid ning „rokk" üsna harva esines, ei paistnud seda keegi pahaks panevat ja tantsupõrand täitus järjekindlalt uuesti ja uuesti.

Avasõna ütles Eesti Maja esimees Osvald Piil, kes tervitas külalisi nii Montrealist kui ka Kanada Lääneranniku lt ja USA-st. Siis andis ta sõna Volli Gustavsonile, kes kogu peo vältel tseremooniameistrina esines.

Pärast maistvat õhtusööki — või osalt juba õhtusöögi ajal, külmade ja kuumade roogade vahel, esitati kauni välimusega noort daami, kes veel kaunimalt laulis. Ta oli selleks ekstra New Yorgi linnast kohale sõitnud ja ilmselt arvasid peolised, et sõit oli seda väärt. Eriti marulise aplausi osaliseks sai Tammeveski tuntud viis „Üksainus õi", kuid peaaegu sama populaarne oli Kreeki „Tule Koju" ja Valss ooperist „La Boheme", samuti „Only a rose" operetist „Vagabond King". Kontsert lõppes tükiga muusikalist „My fair Lady". Vera Allik'ut saatis klaveril Jaak Kivik. Muuseas peab mainima, et preili Allikul ilmub varsti USA-s heliplaat; samuti toimub tal soolokontsert 22. aprillil New Yorgi kuulsas Lincoln Center'is, kus ta esitab klassilist muusikat Skandinavia, Itaalia, Saksa ja Eesti heliloojatelt.

Pidu kestis veel kaua kesköösti mööda — uus aasta võeti vastu vahuveini ja hurraa-hüüetega. Aupauke siiski ei lastud, sest tulirelvade kasutamine on Toronto linna piirides keelatud ja seda võivad teha ainult sulid või võmmid.

Kodusõda Tshaadis kestab

Kesk-Aafrika vabariigi Tshaadi pealinnast N'djamenast teatatakse, et nende õhutõrie lasksis alla ühe liibüalaste võitluslennuki, kui Ghaddafi valitsuse õhujõud taas-alustasid rünnakutega Põhja-Tshaadis Zouari oaasi lähedal.

Möödunud pühapäeval olevat N. Liidus ehitatud MIG-tüüpi hävituslennukid ka Lõuna-Tshaadile õhurünnaku korraldanud. Üks inimene saanud surma ja neli haavata.

Lõuna-Tshaadi valitsust (mis on legaalselt kogu Tshaadi valitsuseks) toetavad Prantsuse sõjajõud; võõrleegionärid ja langevarjurid on juba kauemat aega nõu ja jõuga aidanud kohalikel mustadel Ghadaffi araabia keelt rääkivatele liibüalastele vastu panna. Ilma Ghaddafi abita variseks Põhja-Tshaadi suguharude mäss kohe kokku, öeldada N'djamenast.

Prantsusmaal streigivad vedurijuhid

Nizzas lõid prantsuse politsei eriüksusd tagasi vedurijuhtide rünnaku kohalikule raudteejaamale, mida ilmselt taheti õhku lasta või maha põletada. Raudteemeeste streik on kestnud juba üle 20 päeva ja laieneb järjest. Raudtee on Prantsusmaal riigi omadus ja seega on raudteelaste streik otseseks mässuks riigi vastu, mis N. Liidus viiks mehed kahtlemata seina äärde. Kuid Prantsusmaa kommunistide poolt juhitud ametiühingud kutsuvad rahvast üles üldstreigiks, et vedurijuhte toetada. Peaminister Chirac on seni keeldunud nende palganõudmistele järele andmast.

Aidake kaasa

„VABA EESTLASE"

levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!

Harjumaalaste perekondlik

Koosviibimine

pühapäeval, 18. jaanuaril kell 13.00

Eesti Maja keskmises saalis

Lõunasöök • Ettekanded

Sissepääs $13.00

Piletite ettetellimine tel. 266-3375, 483-0889

JUHATUS

Toronto Eesti Võitlejate Ühingu 34-nda

AASTAPÄEVA PIDU

laupäeval, 24. jaan. 1987 algusega kell 7 õ.

Toronto Eesti Maja suures saalis

Kavas: LAULUANSAMBEL JAANIKU

Einelaud • Baar • Loterii • Tants

Pääse $10.—. Laudade ettetellimine: J. Kirsipuu, tel.481-5793 (õhtuti)

EELK Peetri kogudus Torontos

Peetri koguduse NAISRINGI korraldusel

pühap., 18. jaanuaril 1987 kohe pärast jumalateenistust all saalis

MOENÄITUS

„Käsitöö tänapäeva moe juures"

KOHV *Sissepääs $6.50* *Kõik teretulnud!*

Pääsmed $10.—, õpilased $5.—. eelmüügil Eesti Abistamiskomitees.

Eesti Rahvusteatri

KIREV PÄRASTLÕUNA

Pühapäeval, 18. jaan., 1987. a. kell 4 p.l. Eesti Majas

Lavastus: Erika Veskimets **Näitejuht: Lydia Vohu**

Kaastegevad: Lydia Vohu, Valve Tali, Õnne Laikve, Erika Veskimets, Oudi Kalm, Linda Koff, Andres Raudsepp, Harri Lillioja, Enno Õunapuu, Kalle Viires, Jaan Kivisild, Eerik Purje, Georg Soans, Esko Luksepp, Heino Halling. **Klaveril: Aino Kurg.**

UUENDAGE „VABA EESTLASE" TELLIMINE 1987. AASTAKS!

Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — Tellige „VABA EESTLAST"!

Tellimiskupong lk. 11

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

Telefonid: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $60.—, poolaastas $34.— ja veerandaastas $18.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $111.—, $60.—, $31.—

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $80.—, poolaastas $44.— ja veerandaastas $23.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $115.—, $62.—, $32.—, mujal välismaal $140.—, $75.—, $40.—

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. **Kuulutusi võetakse vastu** nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

Alma Materi päevalt Montrealis. Dr. A. Kurlents kõnelemas. Foto: M. Sultson

7 aastat julma terrorit

27. detsembril möödus seitse aastat päevast, mil N. Liidu armee 125.000 sõdurit üle piiri Afganistani tungisid ning soomusmasinate, lennukite ja helikopterite toetusel kogu maad asusid okupeerima. Kallaletungi põhjusena deklareeriti Moskvast, et Afganistani pealinnas Kabulis võimule tulnud kommunistlik valitsus palub abi ja toetust valitsusele vastu hakanud mässajate likvideerimiseks ning Nõukogude valitsus on valmis oma ,,sõbralikku toetust'' pakkuma. Moskva deklaratsioonis mindi loomulikult vaikides mööda kõige tähtsamast faktist: Kabulis olid kommunistid võimule tulnud Kremli poolt organiseeritud ja toetatud riigipöörde tulemusena ning üle piiri Afganistani tunginud vene sõdurite ülesandeks oli kommunistliku nukuvalitsuse kaitsmine ja kogu riigi bolsheviseerimine.

Afganistani vallutamine ja bolsheviseerimine oli N. Liidu impeeriumi laiutamisplaanide programmis juba pikemat aega, kuna Afganistani kaudu on võimalik edasi tungida India ookeanini ning sirutada oma ahned sõrmed ka Lähis-Ida õliväljade järele. Vähearenenud maade kilda kuuluvat Afganistani peeti Kremlis kergelt puretavaks pähkliks ja kalkuleeriti, et kogu maa on vallutatud ja kindlalt Kremli kontrolli all juba mõne kuu jooksul.

Kuid Kremli grandioosne vallutamiskampaania kukkus välja hoopis teisiti kui see oli kavandatud. Afganistani rahvuslased ei alistunud nii lihtsalt Moskva ülemvõimule kui seda Kremlis kalkuleeriti. Mägedes tekkisid vastupanupesad, mis muutusid uute partisanide juurdevooluga iga päevaga tugevamaks ning mille löögivõime paranes märgatavalt kui Ühendriikidest hakkas mitmesuguseid kanaleid mööda vastupanuliikumisele saabuma relvi ja muud abi. Sajad tuhanded inimesed põgenesid vallutajate eest mägestikuteid kaudu Pakistani, kus nad elavad praegu põgenike viletsat ja troostitut elu.

Nähes, et asjad sugugi nii libedalt ei arene nagu kavatseti ning et afgaanid kommunistliku rezhiimi päevapealt likvideeriksid, kui venelased maalt lahkuksid võeti okupantide poolt tarvitusele vana tuntud Kremli võte — terror. Need külad ja asulad, mis ei alistunud Moskva ja tema poolt ametisse pandud nukuvalitsuse käskudele ja korraldustele, tehti lennuki- ja tankirünnakutega maatasa, hoolimata tsiviilelanikkonna tohututest kaotustest. Terrorile suurema kaalu andmiseks kasutati isegi keemilisi relvi ja lelupomme, mis olid mõeldud laste mõrvamiseks. Külades ei hävitatud mitte ainult inimeste eluasemed, vaid künti pommidega üles ka põllud ja hävitati karjad. Lühidalt: kommunistid demonstreerisid hiilgavate tulemustega, mida nad oma tapamasinatega ja julmustega korda saata suudavad.

Kuid vaatamata sellele suurele surmatantsule jäi kõige tähtsam eesmärk saavutamata: rahvas ei andnud alla ja jatkas vastupanu. Ning isegi vihasemalt ja edukamalt kui võistluste esimestel aastatel. Moskva äraproovitud vanad trikid — noorte afgaanlaste ajudepesemiseks massiline Venemaale saatmine ning nukuvalitsuse esialgse juhi Karmali väljavahetamine Afganistani toore KGB-ülema Nadzhibi vastu — ei andnud soovitud tulemusi.

Kremlis on saanud nüüd lõpuks selgeks, et nii ei saa enam edasi minna ning tuleb midagi ette võtta Afganistani afääri kiireks lõpetamiseks. Afganistanis rahu saavutamine on seda olulisem, et Gorbatshov ajab praegu energiliselt läänes oma peibutamispoliitikat, mille eesmärgiks on venelastele ülikasuliku ,,detente-poliitika'' taaselustamine. Mägestikurahva julm terroriseerimine ning süütute tsiviilelanike massiline mõrvamine surub aga venelaste vabaõhulava Potjomkini külade ehitamiseks läänes väga kitsasse raamistikku ja Kremlist hakkab juba kostma hääli, et Gorbatshov on valmis läbirääkimiste teel Afganistani sõda lõpetama.

Kuid — millistel tingimustel? Ka siin on poliitbüroo lasknud juba lendu oma ettepaneku — N. Liit on valmis sõjaväge välja viima kui teised riigid lõpetavad toetuse andmise antikommunistidele. See tähendab äraseletatult, et punaarmee lahkub Afganistanist siis, kui seal viimane antikommunist on likvideeritud ning Kremli nukuvalitsuse alustoed vene ja kohaliku KGB-ga ning kommunistlikule rezhiimile truude afgaani ohvitseridega kindlustatud. Afganistani rahvuslaste juhid on sellised ettepanekud juba korduvalt kategooriliselt tagasi lükanud ja deklareerinud, et nad panevad oma relvad maha alles siis kui kõik venelased Afganistanist on lahkunud ja kommunistlik valitsus kõrvaldatud.

On selge, et Gorbatshov seisab Afganistani küsimuse lahendamisel suure dilemma ees. Ühest küljest on talle selge, et ta ei suuda Afganistani rahvuslaste vastupanu murda, kuid teisest küljest ei saa ta juba Kremli prestiizhi pärast Afganistanist välja tulla, nagu tegid seda ameeriklased Vietnamist. Kõike seda arvesse võttes katsutakse praegu Lääneriike mõjutada poliitilise lahenduse leidmisele, kusjuures venelaste ülemvõim ja mõju oleksid kindlustatud ja Afganistani kommunistlik rezhiim päästetud. Sellise vene stiilis kompromissilahenduse leidmiseks lavastas Moskva mõni kuu tagasi vägede ,,vähendamise'' Afganistanis ja sinna ,,lahenduse-leidmise'' operatsiooni on tõenäoliselt rakendatud ka äsja Gorkist asumiselt Moskvasse tagasi toodud Läänes ülipopulaarne dissident Andrei Sahhrov. Sahharov nõuab Afganistani sõja lõpetamist ja tema iga sõna kordab lääneriikide ajakirjandus kui pühakirja.

Kahtlemata on õhus tunda närvilisi võngeid Afganistani sõja lõpetamiseks. Kuid kuidas — see on iseküsimus. Jääb ainult loota, et Läänemaailm ei tee siin jälle kosmeetilisi kompromisse, mis praktiliselt kujutavad endast suuri järeleandmisi venelastele.

K. A.

Kas sõber või vaenlane?

Suri endine Briti peaminister Harold MacMillan

Möödunud esmaspäeval suri Inglismaal sealne endine peaminister, 92-aastane Harold MacMillan, keda tunti ka ,,Supermac'i'' nime all. Ta sai konservatiivse partei juhina peaministriks aastal 1957, pärast nn. ,,Suessi-kriisi'', mil Suur-Britannia ja Prantsusmaa püüdsid koos Iisreali jõududega Egiptuse käest Suessi kanalit tagasi võtta.

Egiptlased blokeerisid kanali ja see jäigi suletuks mitmeks aastaks. Kuna USA nende ettevõtet ei toetanud ja Hrushtshov neid raketirünnakuga ähvardas, jättis Suur-Britannia rünnaku katki ja ka Prantsusmaa oli sunnitud ettevõttest loobuma. Briti tookordne valitsus langes ja MacMillan võttis riigijuhtimise üle.

MacMillani valitsuse ajal järgnes üks valitsuskriis teisele. Kõige kuulsam oli nn. ,,Profumo-skandaal'', kus minister Profumo salajane armuelu peaaegu valitsuse kukutas. MacMillani suurimaks saavutuseks loetakse 1963. a. sõlmitud tuumarelva-testimise keelustamise lepingu vahendamist USA ja N. Liidu vahel.

Kaks aastat tagasi, tema 90-ndal sünnipäeval, tõstis kuninganna ta aadliseisusse; ta sai oma uueks tiitliks ,,Stocktoni krahvi'' (Earl of Stockton) nimetuse, oma esimese valimisringkonna järgi, kust ta parlamenti valiti.

Harold MacMillan, kes kuulub kuulsasse MacMillani kirjastajate-perekonda, sündis 10. veebruaril 1894, kui veel kuninganna Viktoria troonil oli. Ta teenis ohvitserina Briti armees ja sai I maailmasõjas mitu korda haavata. II maailmasõja lõpupäevil sai ta kurikuulsaks välisministeeriumi ameti-isikuna, kes oma ministri Anthony Edeni juhatusel oli väga tegev N. Liidu vastu võidelnud ,,reeturite'' — see tähendab endiste N. Liidu kodanike — sunniviisilise tagasi andmisega Nõukogude võimudele. Tema südametunnistusel, kinnitab vene päritolu briti kirjanik Nikolai Tolstoi, on sadade tuhandete hukatud vangide elud — teiste hulgas ka nende 25.000 kasaka omad, kes Austrias N. Liidule üle anti.

MacMillan teenis Kanadas kindralkuberneri abina pärast I maailmasõja lõppu ja abiellus hiljem kindralkuberneri, Devonshire krahvi (Earl of Devonshire) tütre Dorothy'ga. Ta valiti Suur-Britannia parlamenti aastal 1924 ja ta jäi parlamendiliikmeks, ainult kaheaastase vaheajaga, kuni 1964, mil ta erru läks.

Kui teda reporterite poolt vangide välja-andmise kohta küsitleti, keeldus ta järjekindlalt nende küsimustele vastamast, öeldes et see on riigisaladus.

Endine peaminister MacMillan, kes nii mitmedki kriisid üle elas.

Eesti Vabadusvõitlejate perekonnad vajavad abi

Saada oma kodumaisele vabadusvõitlusele määratud toetus EVV Abistamiskeskuse nimele väljakirjutatud tshekiga aadressil: Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus, Box 34018, S-100 26 Stockholm, Sweden.

kõnelemas. Foto: M. Sultson

või vaenlane?

eaminister Harold Mac-

al suri Inglismaal sealne endine
arold MacMillan, keda tunti ka
a sai konservatiivse partei juhina
pärast nn. „Suessi-kriisi", mil
susmaa püüdsid koos Iisreali
uessi kanalit tagasi võtta.

Endine peaminister Mac-Millan, kes nii mitmedki kriisid üle elas.

jem kindralkuberneri, Devonshire krahvi (Earl of Devonshire) tütre Dorothy'ga. Ta valiti Suur-Britannia parlamenti aastal 1924 ja ta jäi parlamendiliikmeks, ainult kaheaastase vaheajaga, kuni 1964, mil ta erru läks.

Kui teda reporterite poolt vangide välja-andmise kohta küsitleti, keeldus ta järjekindlalt nende küsimustele vastamast, öeldes et see on riigisaladus.

Eesti Vabadusvõitlejate perekonnad vajavad abi

Saada oma kodumaisele vabadusvõitlusele määratud toetus EVV Abistamiskeskuse nimele väljakirjutatud tshekiga aadressil: Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus, Box 34018, S-100 26 Stockholm, Sweden.

Kommentaarid

Kas Mihhail Gorbatshov lõpetas Nõukogude rahvusvahelise kuulsusega teadlase ja dissidendi Andrei Sahharovi sundasumise Gorkis puhtast inimarmastusest ja uue liberaalsema poliitika rakendamise kavatsustest või on siin tõesti tegemist Gorbatshovi ja Sahharovi omavahelise erilise kokkuleppega, mille sõlmimisel Sahharov andis Kremli võimumehele teatud lubadusi? Kui Ühendriikides usutakse, et Sahharov pääses asumiselt Gorbatshovi uue liberaalsema ja inimlikuma poliitika tulemusena, siis Euroopas kostavad juba siin ja seal hääled, et Gorbatshov vajab Läänemaailma uinutamiseks ja Reagani vastupanu murdmiseks Läänes suure populaarsuse võitnud Sahharovi abi ja toetust.

Sellised mitmekülgsed arvamised on põhjendatud ja loogilised kuna Andrei Sahharov on mitmepalgeline ja paiguti mõistatuslik isiksus. Ta on rahvusvahelise kuulsusega füüsik, kellel on suured teened nõukogude vesinikupommi konstrueerimisel ja väljatöötamisel. Ta on saanud Venemaal suurte austusavalduste osaliseks ning kommunistlik rezhiim on nimetanud ta mitmel korral sotsialistliku töö kangelaseks, määrates talle 1953. aastal riikliku ja 1956. aastal Lenini preemia. Silmapaistva teadlasena kuulub ta N. Liidu Teaduste Akadeemia koosseisu. Kuid Sahharov sattus Brezhnevi valitsemise ajal kommunistliku rezhiimiga teravasse vastuollu, kui ta hakkas võitlema inimõiguste kehtestamise eest N. Liidus ning kritiseeris avalikult N. Liidu kallaletungi Afganistanile. Sellise tegevuse eest saadeti ta Moskvast välja ning määrati 1980. aastal asumisele Gorki linna, kus ta pidi elama võrdlemisi primitiivsetes tingimustes ning kannatas pidevalt tervisehäirete all.

Sellest ajast alates on Sahharov olnud Läänemaailma lemmik ning teda on peetud üheks tähtsamaks ja kaalukamaks inimõiguste eest võitlejaks N. Liidus. Gorkis viibimise ajal oli Sahharov muust maailmast eraldatud ja temast kuuldi väga vähe. Teati ainult seda, et ta oli jäänud inimõiguste kaitsemise suhtes oma endisele rezhiimivastasele seisukohale. Loomulikult oli see nüüd suureks üllatuseks, kui Moskvast teatati, et Sahharov on saanud loa Moskvasse tagasi tulla ning selle loa oli talle isiklikult telefoni teel edasi andnud N. Liidu kõige suurem võimumees Mihhail Gorbatshov.

Mis oli juhtunud? Oli siin tõesti mängus Gorbatshovi üleskiidetud uus poliitika, mis andvat N. Liidu kodanikele rohkem vabadusi oma arvamiste avaldamiseks? Või oli siin tegemist osava poliitilise manöövriga, kuhu Sahharov oli teatud tingimustel sisse tõmmatud?

Läänes hakati Sahharovi Moskvasse saabumisele vaatama kahtlase pilguga, kui kuulsa dissidendi käsutusse anti Moskva televisiooni saatejama stuudio, mille kaudu ta edasi andis oma jutuajamisi Ühendriikide saatejaamadele. Talle anti ka vabad käed pressikonverentside andmiseks oma korteris, kus teda külastasid „The New York Times'i", „Washington Post'i", „The Chicago Tribune'i" ja „U.S. News and World Report'i" esindajad, kelledega ta vestles 90 minutit.

Sahharovi poolt esitatud seisukohti analüüsides võib öelda, et need on kahepalgelised — mõnes mõttes N. Liidu poliitikaga vastuolus, kuid teistes küsimustes Gorbatshovi poliitikat toetavad. Sahharov kinnitas ajakirjanikele, et ta pooldab nende inimeste vabastamist, kes on vangi mõistetud oma „südametunnistuse häälele" baseeruvate mõtete ja väljenduste pärast, kuid ta ei hakka nende inimeste juhiks, kuna ta kavatseb pühendada ennast teaduslikule tööle. Ta nõustus, et Venemaal on mõnituhat poliitilist vangi, kuid ta leidis, et see on siiski väga väike arv sellise suure maa kohta nagu seda on N. Liit. Ta esitas ka kümne vangistuses viibiva dissidendi nime ja nõudis nende vabastamist. Esitatud nimekirjas oli ka eesti vabadusvõitleja Mart Niklus, kelle kohta „The New York Times" mainib, et Niklus oli aktiivne tegelane eesti rahvuslikus liikumises ja kirjutas 1980. aastal alla kirjale, mis protesteeris N. Liidu okupatsioonijõudude sissetingimise vastu Afganistani. sissetungimise vastu Afganistani.

Kuid Sahharovi seisukohad Reagani „tähtede sõja" programmi suhtes olid kriitilised. Ta leidis, et Ühendriigid ei suudaks kunagi konstrueerida maailmaruumi sellist kaitsesüsteemi, millele N. Liit ei leia vastuabinõusid. See arvamine ühtub täielikult N. Liidu juhtkonna poolt seni avaldatud seisukohtadega. Ta ei olnud siiski uurimistöö vastu sellise kaitsesüsteemi rajamiseks ning ühtus ka siin ametlike seisukohtadega.

Milliseid järeldusi võiks teha sellest juhtumist? Tõenäoliselt on Sahharovil õigus kui ta väidab, et ta ei sõlminud Gorbatshoviga mingisugust kokkulepet oma sundasumise lõpetamiseks. Kõnelusel Sahharoviga jõudis aga Gorbatshov nähtavasti veendumusele, et ta saab siiski Läänes suure populaarsuse võitnud Sahharovi oma huvides ära kasutada, kuigi teadlane pooldab dissidentide vabastamist. Talle imponeeris nähtavasti Sahharovi eitav suhtumine Reagani „tähtede sõja" programmi ja ta leidis, et saab endale rahvusvahelisel rindel Sahharovi näol tugeva toetaja Reagani seisukohtade vastu võitlemiseks. Selleks anti Sahharovi käsutusesse tõenäoliselt ka Moskva televisiooni saatejaama stuudio Ühendriikide saatejaamadega kontaktide võtmiseks. Dissidentide küsimus Gorbatshovi ilmselt palju ei huvita kuna sellest saab Läänemaailma peibutamiseks alati üle mõne haige abitu vangi vabastamisega; tuhanded jäävad aga edasi sunnitöölaagritesse ja vaimuhaiglatesse vaevlema.

AMI

ELEKTRIK

Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.

Halling 762-9190

Litsents nr. E. 1044

Vancouveri eestlased „Meie Kodu" esisel E. lipu heiskamise tseremoonial. Foto: L. Marley

Olljumid pakuvad toiduretsepte

Pikem artikkel heeringatoitudest rootsi ja eesti moodi

Vancouveris ilmuv Kanada rootsikeelne ajakiri „Swedish Press" avaldas novembrikuu (1986) numbris leheküljelise artikli "Treats á la Olljums". Artiklis tutvustatakse Irene Olljumit, kel on palju rääkida rootsi asundustest Eestis, kus ta oli sündinud ja veetis oma lapsepõlve. Elu seal oli palju rootsilikum kui Rootsis, kuhu ta asus rootslastele võimaldatud legaalse väljarändamise korraldamise ajal.

Eesti-poolse kultuuri on Olljumi perekonda andnud Rodolf, kes ka jõudis Rootsi 1944, põgenedes koos 11 teisega väikses paadis, mille Rootsi piirivalvelaev merelt üles korjas; muidu oleksid nad võinud jagada paljude teiste saatust, kes kadusid Läänemerre.

Lapsed Lilian ja Alar on katsunud hoida alal nii eesti kui ka rootsi kultuuri. Nad räägivad vabalt mõlemaid keeli ja on imestavalt hästi absorbeerunud kolmanda kultuuri elustiilis.

Nagu nii paljud teised perekonnad siin, on Olljumid tõenäoliselt internatsionaalsed. Aga Irene toiduretseptid on tõeliselt rootsipärased. Pealegi olevat Irene üsna ekspert sel alal.

Igal aastal teatud päeval novemris tõuseb Rudolf varahommikul, et olla New Westminsteris kella 6-ks. Seal võtab ta sisse kaiäärse koha sadade teiste hulgas, kes on peamiselt skandinaavlased või muud põhjaeurooplasist heerin-ga-armastajad. Ta ostab oma tar-beks vähemalt 5 pangetäit kala. Hind jäetakse saladusse, aga igal novembrikuu hommikul teatab raadiojaam CKNW mil ja kus müük toimub.

Artiklis on antud juhendeid viieks viisiks, kuidas heeringaid õieti kasutada. Viimasena on ka „eesti heeringas" — vees leotatud soolaheeringas, mis kaetakse hapukoorega ja maitsestatakse rohelise sibulaga; seda tehakse mõned tunnid enne serveerimist.

Artili juures on avaldatud Olljumite perekonnafoto.

Jõulude ootel Albertas

Torontot külastades olen paaril korral pidanud eitavalt vastama küsimusele: „Kas teil seal siis ei olegi eesti kirikut ega eesti ajalehte?" Meie kaasmaalaste pere Albertas on väike ja seegi on laiali pillatud üle provintsi — loeme Torontos väljaantud ajalehte ja emakeelset jumalateenistust saame ainult siis, kui keegi tuleb väljaspoolt.

Suur rõõm langes meile osaks, kui 14. detsembril emakeelne jumalateenistus pikendas meie jõuluõhtu kümne-päevaseks. Seda võimaldas meile Winnipegist kohale tulnud õpetaja ameti kandidaat Helmut Anniko. Laupäeval, 13. detsembril oli jumalateenistus Edmontonis ja pühapäeval, 14. detsembril Calgarys. Teenistusest osavõtt Calgarys oli rohke ja järgnevalt veetsime paar tundi perenaiste poolt hoolitsetud kohvilauas. Solistina kirikus esines Cathy Kopec, kes põlveneb eestiungari perekonnast Manitobas. Kõigist võttis osa ka kohalik õpetaja abikaasaga, kes olid huvitatud kõigest, mis ühenduses Eestiga.

Jumal kuulab inimesi igas mõeldavas keeles, kuid emakeelne jumalasõna tuleb õpetajal südamest ja läheb ka sügavamale kuulajate südameisse. Kaheksasaja miili kauguselt ulatame hr. Anniko'le käe tänutäheks ja ütleme — tule jälle.

I. P.

Uus kolonel-leitnant

Kanada sõjaväes pole just palju eestlasi, kuigi neid võib enam olla kui üldse teada. Hiljuti sai teatavaks, et Margus Aruja on ülendatud kolonel-leitnandiks. Ainult 32-aastasena selle teenistuskraadi saavutamine rahuajal on märkimisväärne.

Margus lõpetas Royal Military College's (RMC) Kingstonis 1975 keemia-inseneri kursuse, mille järel siirdus Winnipegi (lennu) navigatsiooni kursustele. Selle järel oli ta Nova Scotias patrullteenistuses lennukitel, laevadel baseeruval helikopteril ning laboratooriumis. Praegu töö-tab Ottawas.

Omal ajal käis Margus Toronto eesti koolis, oli hundupoeg ja skaut „Viru" lipkonnas. Ta kuulub korporatsioon Rotaliasse ja äsjase ajaleheteate järgi on ta ka Ottawa Eesti Seltsi uueks sekretäriks. Ka abikaasa Susan on sõjaväelise tagapõhjaga, olles reservkapteni kraadis. Neil on kaks last, Peeter Kaljo (kaks ja pool) ning Kristi Ellen (ligi üks aasta vana).

Toronto Eesti Ühispank

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Ühenduses on jõud!

Kinkige lastele pangaarved!

Esimene $20.— arvel on meiepoolne kink.

Informatsiooniks helistada: 465-4659

Pank avatud: esmasp.-reedeni 10—3
teisip. ja neljap. õhtuti 5.30—8.00 p.l.

majanduslikke päevaprobleeme

Mida toob aasta 1987 majanduselus?

Detsembrikuu esimesel poolel avanes võimalus kuulata mitmete edukate investeerimisfondide haldurite või nende esindajate sõnavõtte selle kohta, mida meil on majanduselus lähemas tulevikus oodata. Kõneall-olevad fondide firmad olid Trimark, Bolton Tremblay, AGF ja United.

Ennustused olid võrdlemisi üksmeelsed põhilistes majanduse suundades. Ühendriikides ja Kanadas on oodata tagasihoidlikku majanduslikku tõusu järgmise aasta jooksul. Enamiku arvates kestab see tõus veel mitu aastat, mõnede arvates isegi järgmise aastakümne sisse.

Intressimäärad peaks püsima stabiilsetena või isegi langema eelolevate aastate jooksul.

AGF-i esindaja, kelle firma halduses on Canada Trusteed Income fond, mis on üheks parimaks kanada obligatsioonide — intressisissetulekute fondiks, arvas, et 1987 aasta vältel võivat intressimäärad korraks veidi tõusta, kuid peaksid siis oma langust jatkama. See on positiivne obligatsiooniturule. See fond on praegu investeeritud suhteliselt pikaajalistesse valitsuse obligatsioonidesse. Kui on oodata intressimäärade tõusu, on fond investeeritud väga lühiajalistesse obligatsioonidesse. Üldiselt peak intressimäärade suurema kõikumise periood neil seljataga olema.

Kanada intressimäärade suhtes oldi arvamisel, et nad peaksid rohkem langema kui USA omad, sest nad on praegu umbes 2—3 protsendi ühikut kõrgemad kui USA omad.

Kõrged intressimäärad mõjuvad halvavalt majanduse arengule ja Kanada ei saa seda omale mitte lubada. Kanada intressimäärade langetamine USA tasemele võib aga endaga kaasa tuua kanada dollari languse 65—70 USA sendi vahele

Tugev väide intressimäärade madalatena hoidmiseks ülemaailmses ulatuses on see, et kergendada suurte võlakoormate all olevatel riikidel oma võlgade tasumist. Kõrged intressimäärad suurendavad võlgade mittetasumise võimalust ja sellest tekitatud võimalikku panganduse kriisi.

Inflatsiooni osas ei näi olevat suurt kartust, et see palju tõuseks. Võibolla tõuseb see 5-le protsendile aastas, kuid järsku tõusu keegi ei ennusta, sellele vaatamata, et nii Federal Reserve System USA-s ja Kanada Riigipank on viimaste aastate jooksul heldekäeliselt raha trükkinud. Tööstused P.-Ameerikas töötavad praegu läbilõikes umbes 70%-lise koormusega, palkade tõusud on olnud tagasihoidlikud ja tooraine-te hinnad on üleproduktsiooni tõttu ikkagi väga madalad.

Järelikult on ruumi tootmisvoluumi tõstmiseks ilma, et inflatsioon tõuseks. Hüperinflatsioon, mida paljud majandusteadlased liigse raha käibeloleku tõttu kardavad, puudub ülaltoodud ennustustes ligemas tulevikus.

Paari järgmise aasta jooksul oodatakse teatud P.-Ameerika majanduse sektorites tugevat tõusu, kuna viimaste aastate jooksul paljud firmad on end liiglihast vabastanud ja on selletõttu palju võistlusvõimelisemad kui varem.

Möödunud suvel oli enamikel ülaltoodud firmadesse kuuluvatel kasvufondidel üsna palju sularaha, mida nüüd on aktsiaturu langustel investeeritud ja peamiselt P.-Ameerika firmade aktsiatesse. Kõik arvasid, et teatud majanduslik tagasilöök ootab P.-Ameerika majandust, kuid kunas see tuleb, seda keegi ei tea. Depressiooni aga silmapiiril näha ei ole.

Mitmed, kes neid ennustusi tegid, jätsid endale õiguse meelt muuta kuue kuu või aasta pärast.

Mida siis ülaltoodu tähendab „mehele tänavalt"?

Intressimäärade stabiliseerumine toob endaga kaasa jälle pikemaajalisi hüpoteeklaene. Esimese pääsukesena võib siin nentida äsjast Canada Trusti teadet, et nad piiratud hulgal annavad välja kümne-aastalisi hüpoteeklaene 11.5%-ga. See on positiivne kinnisvaraturule, sest pole vaja karta ostetud maja kaotamist selletõttu, et järsk intressimäärade tõus tõstab hüpoteegitasud nii kõrgele, et ei jõua neid maksta.

Madalad intressimäärad on positiivsed majandusele ja peaks endaga kaasa tooma majanduslikku arengut ja tööpuuduse vähenemist.

Inflatsiooni madalana püsimine ei ole heaks uudiseks nendele, kes kullahinna tõusu ootavad.

Kunagi ei või aga kindel olla, et mõni ootamata negatiivne poliitiline sündmus ülemaailmse mõjuga aset ei leia. Sel puhul ostetakse kulda ja see viib kulla hinna ülesse.

Kapitali õigetesse aktsiatesse paigutamine peaks häid tagajärgi andma. Ajalooliste kogemuste kohaselt on aktsiaturu tipp lähedal siis, kui inimesed paaniliselt aktsiaid ostavad, siis kui ettekandjad restoranides ja poemüüjad pakuvad nõuandeid aktsiate ostmiseks. Praegu olemasolevat umbusku, mida siin ja seal aktsiaturu tõusu kohta kuulda on, peetakse terveks ja positiivseks märgiks.

TARVO TOOMES

"SUNSET to SUNSET"

by R. E. KALLAS (R. Ufer)

Side One: Angel-Love * Midlife Syndrome * L.A. Angel * Love's Magic * Lookin' Down at My Hotell Bathroom Mirror.

Side Two: This is Goodbye * River Queen * Borealis * Alone.

Cassette-45 $14.95 (Can.)

REKALLA Co., Box 45941

Los Angeles, CA 90045

Toronto Eesti Majas oma isade eeskujul tööd rabamas Jaanus Marley ja Jaan Meri. Foto: T. Säägi

Vabakaubandus ja Kanada

Kanada on jällegi alustanud läbirääkimisi Ameerika valitsusega vabakaubanduse põhimõtete rakendamiseks omavahelises kaubanduslikus läbikäimises. Esimese katse tegi Liberal Party 1911. aastal vabakaubanduse jalule seadmiseks nende kahe maa vahel, kuid kaotas valimised. Teistkordselt vahetati mõtteid selle küsimuse üle 1948. aastal, kuid ilma praktiliste tulemusteta. Praeguse valitsuse eesmärgiks on aga konkreetse lepingu sõlmimine lõuna-naabriga, väites et sellest on suur kasu meie tööstusele.

Selle artikli autor väidab aga, et käesolevad läbirääkimised pole mitte üksnes kasulikud Kanadale, vaid nende abil on ka Ameerika Ühendriigid parandamas oma positsiooni maailmas nii poliitiliselt kui ka majanduslikest seisukohtadest lähtuna.

Vaatamata asukohale on ühe kapitalistliku riigi üldine majanduslik tõus alati olnud sõltuv lühiajalistest üles-alla käivaist äritegevuse perioodidest. Iga kriisi-periood on sundinud firmasid leidma uusi mooduseid kasumi taastamiseks. Tulemuseks on olnud paremad ja pikemad majanduslikud perioodid kui varemalt. Kasumi puudus kapitalistlikus süsteemis on alati kahjustavalt mõjunud mitte üksnes majanduselu intensiivsusele, vaid see halvab ka sama-aegselt kogu riigiaparatuuri tegevust.

Kõige suuremaks majanduslikuks katastroofiks sellel sajandil oli 1930-ndate algaastail domineeriv majanduslik kriis, periood, mida kõik meie vanemapõlve eestlased veel väga hästi mäletavad. Väiksemaid tagasilööke on maailma-majandus läbi elanud ka pääle Teist maailmasõda, kuid riigipankade ühise koostöö tulemusena suudeti ära hoida sarnased pikaajalised majanduslikud katastroofid kuni 1970-te aastate alguseni.

Maailma-poliitiline olukord oli aga 1970. aastate alguseks jällegi tunduvalt muutunud ja kapitalistlikud riigid leidsid end ähvardatud uuest majanduskriisist, sedakorda aga juba uutlaadi probleemidega. Paralleelselt tööpiidusega tuli võidelda ka inflatsiooniga. Kogemuste põhjal eeldati, et koos tööpuudusega käib kaasas ka hindade langus. Ilmseks tuli aga, et koos tööpuudusega tõusid hoopis hinnad!

Tähelepanelikule vaatlejale ennustasid esimesed tundemärgid juba 1960-ndate aastate lõpu poole, et läneriikide majanduselu võib oodata suuri tagasilööke, kuigi ajaliselt ei olnud keegi seda võimeline kindlaks määrama. Kui aga toorõli eksporteerivad maad jõudsid kokkuleppele hinna suhtes, siis polnud enam kahtlust, et algus oli pandud uuele kriisi-ajastule.

Käesoleva majanduskriisi pikaajalise kestvuse põhjuseks ongi see, et pole veel suudetud aru saada, kuidas on võimalik, et inflatsioon ja tööpuudus eksisteerivad samal ajal. Sellest olukorrast on mõjutatud kõik tööstusriigid ja eriti on kannatunud selle all Ühendriikide majanduselu, sest Ameerika peab kaubavahetust kõikidemaailma riikidega.

Kapitalism on süsteem, kus toodangu suuruse määrab loodetav puhastulu ja mitte tarbijaskonna vajadus kauba enese järele. Sellest tingituna polnud maailma kogutoodang enam võimeline sammu pidama varemail aastakümneil saavutatud tulemustega. Isegi kui veel praktiliselt sarnane toodang võimalik oleks, poleks see enam seotud pealesõja-aegsete aastate tegeliku elatis-standardiga. Seda eriti põhjusel, et osa sissetulekuist paratamatult tuleb nüüd kõrvaldada ringkäigust keskkonna-kontrollimise kulude katteks.

Teiseks oluliseks punktiks on see, et kuigi olukord on inflatsiooni suhtes palju stabiilsemaks kujunenud, pole see veel tunnuseks, et on saavutatud stabiilsus hindade vahekorras. Riigid, kellele toormaterjalieksport on peamiseks välisvaluuta-allikaks, maadlevad veel praegugi inflatsiooniga. Inflatsiooni pidurdamiseks prooviti Põhja-Ameerikas ära kõik siiani teadaolevad meetodid, kuid ilma märkimisväärsete tulemusteta.

Kolmanda punktina tuleb siinjuures toonitada ülemaailmset tööpuudust, mis varem omastatud tõekspidamise arvel oleks pidanud mõjutama sissetulekuid! Seda aga ei juhtunud. Kannatajaks pooleks oli jällegi firma profiit. Nende kolme teguri omavaheline kombinatsioon lõi täiesti uue olukorra tänapäeva majanduses, mida defineeritakse kui „stagflation", st., inflatsioon koos tööpuudusega.

VIIMASE KRIISI TAGAPÕHJAD

Nagu kõik eelmised majanduskriisid nii ka 1982 aastal meid tabanud kriis sai alguse sellest, et erineva majanduspoliitikaga töötavad riigid ei olnud võimelised saavutama kokkulepet selle üle, milliseid abinõusid tuleks tarvitusele võtta inflatsiooni vastu võitlemiseks. Arvati, et koos produktsiooni kasvuga lahenevad teised probleemid iseendast.

Analüüs näitab, et see ennenägematu peale-sõjaaegne elustandardi tõus oli ainult selle tõttu või-

(Järg lk. 5)

Muudatusi hüvituste ja pensionide lisandeis

Tervishoiu ja hoolekande minister Jake Epp'i poolt ajakirjandusele antud informatsiooni kohaselt on uuest aastast alates oodata mitmeid kõrgendusi hüvitusteõiguslikele.

Vanaduskindlustuse pensioni (Old Age Security Pension) määraks alates jaanuarikuust on $297,37 kuus, senise $294,43 asemel.

Garanteeritud sissetuleku lisaraha (Guaranteed Income Supplement) ülemääraks alates jaanuarikuust üksikisikule või abielulisele, kelle abikaasa ei saa vanaduskindlustus e pensioni või abikaasa abiraha, on $353,41 kuus, senise $349,91 asemel. Abielulistele pensionäridele on uueks ülemääraks kuus $230,17, senise $227,89 asemel.

Abikaasa abiraha (Spouse's Allowance) uueks ülemääraks on $527,54 kuus, senise $522,32 asemel. Leskedele on selle ülemääraks $582,42, senise $576,66 asemel.

Kõigi nende kolme hüvituse ülemmäära kohandatakse vastavalt elukalliduse indeksile iga kolme kuu järelgi, s.o. järgmist tõusu võib oodata alates aprillikuust.

Ministri poolt teatati samaaegselt muudatustest Kanada pensionplaani (Canada Pension Plan) sätetes. Tavaliselt maksti seni pensioni alates 65. eluaastast. See muudatus hõlmab invaliidsuse pensione ja varemat pensionile mineku võimalust.

Kanada pensionplaani kontributsioonide määraks oli seni pensioni alla kuuluvast sissetulekust 3,6%, millest pool peeti kinni töövõtja palgast ja samavõrdne osa maksti tööandja poolt. Kontributsioonide ülemääraks 1987. aasta on $889.20, eelmise aasta $838,80 asemel.

E. SOOMET

leeme

Muudatusi hüvituste ja pensionide lisandeis

Tervishoiu ja hoolekande minister Jake Epp'i poolt ajakirjandusele antud informatsiooni kohaselt on uuest aastast alates oodata mitmeid kõrgendusi hüvitusteõiguslikele.

Vanaduskindlustuse pensioni (Old Age Security Pension) määraks alates jaanuarikuust on $297,37 kuus, senise $294,43 asemel.

Garanteeritud sissetuleku lisaraha (Guaranteed Income Supplement) ülemmääraks alates jaanuarikuust üksikisikule või abielulisele, kelle abikaasa ei saa vanaduskindlustuse pensioni või abikaasa abiraha, on $353,41 kuus, senise $349,91 asemel. Abielulistele pensionäridele on uueks ülemmääraks kuus $230,17, senise $227,89 asemel.

Abikaasa abiraha (Spouse's Allowance) uueks ülemmääraks on $527,54 kuus, senise $522,32 asemel. Leskedele on selle ülemmääraks $582,42, senise $576,66 asemel.

Kõigi nende kolme hüvituse ülemmäära kohandatakse vastavalt elukalliduse indeksile iga kolme kuu järelgi, s.o. järgmist tõusu võib oodata alates aprillikuust.

Ministri poolt teatati samaaegselt muudatustest Kanada pensionplaani (Canada Pension Plan) sätetes. Tavaliselt maksti seni pensioni alates 65. eluaastast. See muudatus hõlmab invaliidsuse pensione ja varemat pensionile mineku võimalust.

Kanada pensionplaani kontributsioonide määraks oli seni pensioni alla kuuluvast sissetulekust 3,6%, millest pool peeti kinni töövõtja palgast ja samavõrdne osa maksti tööandja poolt. Kontributsioonide ülemmääraks 1987. aasta on $889.20, eelmise aasta $838,80 asemel.

E. SOOMET

---

veel praegugi inflatsiooniga. Inflatsiooni pidurdamiseks prooviti Põhja-Ameerikas ära kõik siiani teadaolevad meetodid, kuid ilma märkimisväärsete tulemusteta.

Kolmanda punktina tuleb siinjuures toonitada ülemaailmset tööpuudust, mis varem omastatud tõekspidamise arvel oleks pidanud mõjutama sissetulekuid! Seda aga ei juhtunud. Kannatajaks pooleks oli jällegi firma profiit. Nende kolme teguri omavaheline kombinatsioon lõi täiesti uue olukorra tänapäeva majanduses, mida defineeritakse kui ,,stagflation'', st., inflatsioon koos tööpuudusega.

VIIMASE KRIISI TAGAPÕHJAD

Nagu kõik eelmised majanduskriisid nii ka 1982 aastal meid tabanud kriis sai alguse sellest, et erineva majanduspoliitikaga töötavad riigid ei olnud võimelised saavutama kokkulepet selle üle, milliseid abinõusid tuleks tarvitusele võtta inflatsiooni vastu võitlemiseks. Arvati, et koos produktsiooni kasvuga lahenevad teised probleemid iseendast.

Analüüs näitab, et see ennenägematu peale-sõjaaegne elustandardi tõus oli ainult selle tõttu võ-

(Järg lk. 5)

Vabakaubandus

(Algus lk. 4)

malik, et Ameerika Ühendriigid olid suutnud endale maailmas ülivõimsa positsiooni kindlustada, nii sõjaliselt kui ka majanduslikult, luues uue rahandus-süsteemi ja kontrollides seda selliselt, et Ameerika dollar ja kuld eksisteerisid kõrvuti kui reserv-summad. See andis võimaluse Lääne tööstusriikidele osta toormaterjale soodsate hindadega. Sellega eemaldati omavaheline võistlus toormaterjali-turgudel ja majanduspoliitika suunati elanikkonna elustandardi tõstmiseks.

Saksamaa ja Jaapan kui sõja kaotajad ja selletõttu kõrvaldatud maailma poliitiliselt areenilt, asusid täie energiaga oma majanduselu ülesehitamisele. Tulemused rääkisid iseenda eest ning peagi oli ameeriklastele selge, et on tegemist ülitugeva konkurentsiga. Lisaks sellele muutusid jõukaks ka need nn. Kolmanda Maailma riigid, kelle toormaterjal on sõjalise tähtsusega Lääneriikidele, nagu seda on õli Araabia riikidest.

Ameerika positsioon maailmas kannatas ka selle tõttu, et endised eurooplaste asumaad Kagu-Aasias hakkasid taotlema poliitilist iseseisvust. Kes kontrollis seda ala, võis avaldada ka tugevat poliitilist mõju teistele Vaikse Ookeani ääres asuvatele riikidele.

Kapitalistlikkute tööstusriikide majanduslik edukus, kommunistlikult häälestatud riikide sõjalise võimu kasvamine ja selle eksporteerimine üle terve maailma ning Aafrikas ja Lähis-Idas asuvate riikide tähtsuse tõus kutsusid esile uue rahareformi ajastu. Selles süsteemis oli Ameerika osatähtsus juba palju väiksem ja ta oli sunnitud võistlema seal, kus ta tööstus oli siiani olnud monopolistlikus positsioonis.

Lisa-pidurina Lääne majanduse võidukäigul mõjus olukord, et rahvus-riikide valitsused kaotasid täielikult kontrolli oma majanduspoliitika üle. Võimul-olevad valitsused olid endid sidunud suurte lubadustega valijaskonnale, eriti rõhutades tööpuuduse kaotamist koos stabiilsete hindadega. Kuid tööpuudus on alati funktsioneerinud kui inflatsiooni baromeeter. Sellise lubaduse ära kasutamisele asusid aga töölisühingud kohe. Sellega oli alus pandud hindade ja palkade tõusu spiraalile. Kaudselt aitas olukorda veelgi halvendada kapitali kuhjumine rahvusvahelise tööstuse kätesse, mille mõju on veel praegugi tugevalt tunda.

Sarnane kapitali kontsentreerimine piiras valitsuse tegevust välisvaluuta kontrollimiseks. Kapitali liikumine lühiajaliste laenude näol ühest riigist teise jättis vähe võimalusi pikaajalise tööstuspoliitika rajamiseks. Selle all kannatasid tunduvalt vanad ja hästi tuntud rahanduskeskused nagu seda on Londan ja New York, sest need asuvad tuhandeid kilomeetreid eemal tööstuse keskustest Jaapanis, Lõuna-Aafrikas ja Koreas. Kerkisid üles uued rahanduskeskused Tokios, Singapuris ja Hongkongis. Erinevad majanduslikud ja poliitilised tõekspidamised erinevate süsteemiga riikides polnud enam määravaks teguriks sise- ja väliskaubanduse kui ka panganduspoliitika kooskõlastamisel. Rahvusvaheliste firmade ainsaks huviks on suurima kasumi taotlemine.

Niikaua kui valitsused opereerivad tasakaalustamata eelarvetega, pole lootagi, et saaks tagastatud hindade stabiilsus kooskõlas palkadega. Saamata jäänud sissetuleku katteks laenab valitsus esimesena erasektori käest. Selline samm sunnib firmasid piirama toodangut. Kui seda ei juhtu, siis on valitsus sunnitud suurendama käibeloleva rahasumma suurust, mis omakorda annab võimaluse laiendada krediiti riigi majanduselus. Mida kaugemale sarnasel protsessil lastakse minna, seda hävitavamaks ta muutub firmadele, pankadele ja elanikkonnale. Kui aga riik võtab midagi ette krediidi piiramiseks, siis firmad reageerivad sellele toodangu vähendamisega ja selle tulemusena kasvab töötatööliste armee. Poliitilistel põhjustel on valitsused olnud sunnitud tegema uusi laenusid nii Ameerikas kui ka Kanadas. Kuid sellega vähendatakse erasektori ostujõu võimet ning samaaegselt käib sellega kaasas sissetuleku ebaühtlane jaotamine, sest inflatsioon soodustab spekuleerimist.

Kokku võttes: Vabakaubandus nende kahe maa vahel ei ole mitte üksnes kasulik Kanadale vaid sama-aegselt ka Ameerika Ühendriikidele. Kanada poliitiline stabiilsus ja rohkte toormaterjalide tagavarad on need tegurid, mis on Ameerikale vajalikud, et ta tööstus suudaks vastu panna maailma kaubanduslikule rünnakule tulevikus.

AAVO KIMMEL

(Järgneb)

Juubelisünnipäev Peetri kirikus. Vasakult pr. Maret Lepik, Helgi Lõugas, A. Wallik, praost E. Lepik, ülempreester E. Ruus; antakse üle lilled ja ümbrik.

Kiri Ottawast

Rahvasaadik John M. Oostrom, MP Willowdale'st

Kaisa Randpere vabastamiseks maailma-surve avaldamine koos lugematute kirjade saatmisega Gorbatshovile N. Liitu toimus mitmelt mandrilt kahe aasta kestel. Kahtlemata kõige mõjukamad olid vabastamise üleskutsed välisriikide valitsustelt, välisministeeriumidelt ja rohketelt parlamendi-liikmetelt.

Kanada parlamendiliikmetest selles tegevuses oli üks väljapaistvamatest John M. Oostrom — Willowdale valimisringkonnast. Kui Leila ja Valdo Randpered käisid märtsikuul Ottawas, siis oli tema see, kes organiseeris Kaisa vanematele ja nende saatjaskonnale lühiintervjuu peaminister Mulroney'ga, millest toodi ära fotod mitmes ajalehes.

John Oostrom'i tegevus ei piirdunud ainult sellega, vaid ta avaldas üleskutse oma valimisringkonnale kirjade kirjutamiseks Kaisa vabastamiseks oma ,,majapidamise''-voldikus. See on üks moodus, kuidas Kanada parlamendiliige hoiab kontakti ja informeerib oma valimisringkonda 4 korda aastas päevakorral olevatest küsimustest. Tema üleskutse sõnastus oli järgmine: ,,Kuidas saate teie Kaisa Randpere't aidata? Teie võite survet avaldada Nõukogude valitsusele, kirjutades peasekretär Gorbatshovile siin kõrvaloleval leheküljel. Palun postitage oma sõnum minule, postmargist vabastatud, ette adresseeritud kokkumurtaval postkaardil. Meie peame kõik töötama koodineeritult, et päästa Nõukogede poolt pantvangina hoitud laps — arvatavasti maailma noorim poliitvang — ja tagastada tema vanematele nende ainukene aare''.

Ta sai vastuseks üle saja postkaardi, millised ta saatis edasi koos kaaskirjaga N. Liidu Ottawa suursaadikule A. Rodionovile, et see need edasi saadaks oma peasekretärile.

John Oostrom on sündinud Hollandis 1930. a.; hariduse saanud Hollandis ja Kanadas. Teeninud Hollandi õhuväes ja NATO's 1950—1951. a. Abiellunud 1955. a., millest võrsusid kolm tütart. Ta on Rotary Klubi ja ,,Columbuse Rüütlite'' liige. Parlamendi alamkotta valitud 1984. a. Oostrom on tuntud eestlastelesõbraliku alamkoja liikmena. Ta on ka Balti Õhtu käenduskomitee liige.

WALTER PENT
EKN abiesimees

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
325 MOORE AVENUE, TORONTO
ESINDAJA
MAI SAARNA
Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296

KATUSETÖÖD
uued ja parandamine.
Soome ehitajad
Veli Salminen 492-1351
Metro licence 2422

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

Annetusi vabadusfondile

1. novembrist kuni 4. detsembrini on Ülemaailmsele Eesti Vabadusfondile annetanud suuremaid summasid järgnevad kaaseestlased.

Sulev ja Elga Mihkelson
USA'st ..... US$1000.00
Arnold ja Koidula Ruubas
USA'st ..... US$1200.00
Anonüümne annetus US$ 500,00
Annetus Korp!Ugala vilistlase lese Ilse Musto
pärandustombust ... US$3000.00

Viimase kuu jooksul on Vabadusfondi laekunud US$10900.00, tõstes sellega aastase kogusumma $46424.86 suuruseks.

MÄIDO KARI VELJO ARENG
ase-esimees laekur

Tänuavaldus

Südamlik tänu kõigile, kes mind minu 75. sünnipäeval kingituste, lillede ja õnnesoovidega meeles pidasid.

Samuti tänan kaasteenijaid juubeli-jumalateenistusel — ülempreester dr. Eugen Ruusi, solist dr. Albert Vaarti, dr. Roman Toid, koguduse segakoori ja selle juhti hr. Guri Raagi.

Siiras tänu suuliselt ja kirjalikult tervitajatele — E.A.K. Sinodile, piiskop Karl Raudsepale abikaasaga, aupeakonsul Ilmar Heinsoole, Kirikufondile, dr. E. Ruusile ja Vancouveri kogudusele, dr. A. Vaartile ja New Yorgi kogudusele, Austraalia Püha Peetri kogudusele, hr. Toivo Sillaotsale ja Montreali usukaaslastele, ametivendadele praost Andres Taulile ja õpetaja Edgar Heinsoole, Peetri kogudusele ja ta esimehele hr. Andres Torgile, Toronto Pensionäride Klubile, New Yorgi koguduse esimehele ja koolivennale Herman Lahesalule, Toronto Täienduskoolide esimehele hr. Hans Luppile, skautvend Egbert Rungele ja Eesti Skautide Malevale Kanadas, Saarlaste Ühingule ja selle esimehele Ärni Kääridile, endisele õpilasele ja abistamiskomitee juhatuse töökaaslasele Robert Kreemile, ülempreester E. Vellesole abikaasaga ja õpetaja Albert Roostile abikaasaga.

Eriline koht minu tänuavalduses ja südames langeb Toronto Eesti Ap.-Õigeusu Kogudusele ja selle esimehele hr. Augustin Vällikule, kes mind mu juubelipäeval koguduse nimel ootamatult kalli kingitusega üllatas. Samuti tänu hr. Aleksander Lepismaale koguduse segakoori ja käsitööringi tervituste ja kingituste eest. Soe tänu Naisringile eesotsas tema tööka esinaise Linda Järvaltiga ja tema tublidele abilistele suurepärase koosviibimise ja peolaua korraldamise eest!

Lõpuks südamlik tänu hr. Johannes Järvaltile eluloolise ülevaate eest ja kelle osaval juhtimisel kulges õhtu ametlik osa sujuvalt.

EMANUEL LEPIK

Teadaanne

Balti Veteranide Korpus Torontos korraldab Pühap., 18. jaan. s.a. Daugavas Vanagi (Düüna Kotkad) majas, 125 Broadview Ave. Torontos algusega kell 3 p.l. Balti Sõprus Pärastlõuna. Kavas dr. G. Sillins (Baltic Federation in Canada — president) ,,Viini konverents''. Kava inglise keeles.

Loodame kaasmalaste, eriti noorte, rohkearvulist osavõttu. Sissepääs tasuta.

Ü. TAMRE

Kati ja Toomas Marleyle sündis
5. jaanuaril 1987 poeg
ALLAN HEIKI,
väike vend Taimile ja Paulile

SPORT

1986. aasta parimad sportlased

Vana aasta polnud veel lõppenud, kui juba alustati 1986. aasta parimate sportlaste leidmist, küll üksikute maade kohta eraldi ja ka kogu maailma ulatuses. Tavaliselt on selle toimingu sooritajateks spordiajakirjanikud ja raadio-ning TV-reporterid vastavate ankeetide kaudu. Juba aastaid on kõige autoriteetsemaks peetud Stuttgardi „Internazionale Sport Korrespondenzi" ankeeti, millest seekord võttis osa 30 sporditoimetust kõikidelt kontinentidelt.

Enamik neist asetas esikohale Argentiina jalgpalluri Diego Maradona, kes oli peamiseks teguriks Argentiina esikohale tulekus möödunud suvistel maailmameistrivõistlustel. Maradona sai 133 häält, edestades suure ülekaaluga temale järgnevaid: 2. Dally Thompson, Ingl. (kergej.) 43 häält; 3. Ivan Lendl, Tshlv. (tennis) 37; 4.—5. said Aouita, Maroko (kergej.) ja Gary Kasparov, N. Liit (male) 25; 6. Boris Becker, Lääne-Saksa (tennis) 20; teised vähem. Kokku oli esitatud 26 nime 18 riigist. Maradona valiti loomulikult ka oma kodumaal sealseks tippatleediks. Teatud häbiplekiks tema hiilgusé küljes on asjaolu, et MM-võistlustel mängus Inglismaa vastu ta saavutas ühe värava palli käega sisse lükates. Algul ta salgas seda, öeldes, et Jumal (!) lõi palli väravasse, võttis aga hiljem teo omaks. Argentiina võitis selleläbi mängu 2:1. Turniiril olnuks võib-olla teistsugune lõpptulemus, kui kohtunikud selle teo ajal oma silmad lahti oleks hoidnud.

Naistest (19 nime 9 riigist) sai kõige enam hääli 1986. aastal kaks korda 200 m maailmarekordit 21,71 sek. korranud ning kaks korda maailma tippmargi 7.45 m hüpanud Euroopa meister Heike Drechsler Ida-Saksamaalt. Eesti spordipublikul oli muide võimalus näha teda võistlemas Tallinnas, kus suvel toimus N. Liidu ja Ida-Saksamaa vaheline maavõistlus.

Drechsler sai esikoha USA tennisestaari Martina Navratilova ees õige napi edumaaga (81—76). „Pronksmedali" sai Norra pikamaajooksja Ingrid Kristiansen 58 häälega.

Stuttgardi lehe ringküsitlus ei olnud ainuke selletaoline, neid korraldasid teisedki. Ühel teisel ankeedil, millest ka võtsid osa kõigi viie mandri esindajad, läks naiste poolel esikoht Navratilovale. Maradona seevastu oli võidukas igal pool.

Ben Johnson Kanada parim

Kergejõustik ei ole jäähoki ja teiste pallimängude kõrval Kanadas laiema publiku hulgas eriti populaarne. Jäähoki staar Wayne Gretzky võitis aasta parima sportlase nimetuse viiel esimesel aastal — ainulaadne juhtum nende häältuste ajaloos. Et kergejõustiku saavutuste eest saada seda kõrget tiitlit, selleks pidi toime tulema tõesti millegi erakordsega. Ja seda Jamaikast pärinev 25-aastane Ben Johnson ka tegi. Ta lõi kolmel korral USA kuulsust, neljakordset olümpiavõitjat Carl Lewist, kordas 100 meetri maailmarekordit 9,95 sek. normaalsel maakõrgusel merepinnast ja saavutas mitmeid teisi suuri ja väljapaistvaid võite. Hääletajateks olid Kanada lehemehed.

Peale aasta parima sportlase tiitli sai Johnsonile osaks veel Lou Marshi trofee, samade suursaavutuste eest. Selle valiku tegi komitee, koosnedes kolme Toronto lehe ja „Canadian Press'i" esindajaist.

Lou Marshi nimelise trofee väljapaistvate sportlike saavutuste eest, mida peetakse Kanada tähtsaimaks spordiauhinnaks, on välja pannud Toronto ajaleht „Star". Lou Marsh oli aastate eest „Star'i" spordiosakonna toimetaja. Trofee annetati esimest korda 1936. a. Kanada kuulsale jooksjale Philip Edwardsile. Kaks sportlast — iluuisutamise kuulsus Barbara Ann Scott ja hokistaar Gretzky on ainsatena saanud selle kolm korda.

Parimaid Kanada noori ujujaid on Allison Higson (vasakul). Tema kõrval Ida-Saksamaa ujumistäht Kristin Otto.

Spordist lühidalt

☆

Hiinlannast Guan Ping'ist on saanud maailma paremaid käimises. Hiljuti ületas ta maailmarekordid 5 ja 10 kilomeetris aegadega 21.65,5 ja 44.59,2.

☆

Viinis peeti II maailmakarikavõistlused džuudos. Edukaimaks osutusid Nõuk. Liidu võistlejad kolme esikohaga. Kaks kuldmedalit kuulus prantslastele, üks Lõuna-Koreale ja Belgiale.

Mullustel MM-võistlustel neli meistritiitlit saanud jaapanlased, kellel see ala on rahvusspordiks, võitsid seekord ainult ühe hõbemedali.

Uus täht kergejõustikutaevas

Möödunud hooaja alguses kuulus 110 m tõkkejooksus maailma kõigi aegade edetabelis 10 esimest kohta siia mandrile (9 jänkit ja McGoy Kanadast). Nüüd on see muutunud. Euroopa meistriks tulles sai 22-aastane prantslane Stephane Caristan aja 13,20, mis annab paremusjärjestuses 5. koha. Hea tulemus, aga ta ise loodab seda veelgi parandada. Caristani eesmärgiks on saada sel aastal maailma parimaks ning juba eelseisval sisehooajal võita kõiki P.-Ameerika tõkkejooksjaid nende kodus, kaasa arvatud esimestel sise-MM-võistlustel, mis toimuvad lähemal ajal Minneapolises. Endine Euroopa meister ja olümpiavõitja, ta kaasmaalane Guy Drut arvab, et Caristanist saab Prantsusmaa kõigi aegade suurim täht kergejõustikus.

Caristan mõtleb ka 400 m tõkkejooksule ja kümnevõistlusele! Maailmas on olnud ja on ka praegu mehi, kes jooksevad hästi mõlemaid tõkkedistantse: inglased Hemery ja Pascoe, ameeriklane Phillips, Prantslane suudab seda neist edukamalt. Juba praegu jookseb ta 400 m ilma tõketeta alla 47 sekundi, mis tähendab, et ta on võimeline läbima sama maa tõketega suuresti alla 50,0. Ameeriklase Mosese maailmarekord 47,2 on ületatav.

☆

Tänavuse parima aja maratonis — 2:07,35 jooksis 19. oktoobril *Pekingis vähetuntud jaa*panlane Kodama Taisuke. Maailma kõigi aegade edetabelis on see Carlos Lopese (Portugal) 2:07.12 ja Steve Jonesi (Wales) 2:07.13 järel kolmas. Jooksus teise koha saanud Kunimitsu Ito (Jaapan) saavutas 2:07.57-ga samuti isikliku rekordi ning kõigi aegade kohta viienda aja.

EERIK LAIDSAAR

NOORSÕDUR PENSION

3.

JUTUSTUSI SÕDURIELUST

Kuna noorsõdureile tavaliselt teenistustoimkondi ei määrata, äratas üldist imestust, et Pension sellise karistuse sai. Aga põhjus tuli peagi avalikuks. — Kolmanda jao ülem, kapral Liinus, kel veltveebliga head suhted, teadis rääkida, et Pensionile töötoimkondi enam üldse ei määratavatki, sest neid on tal niigi juba küllalt selleks, et kogu kaitseväeteenistuse aeg võtta saab ja vaata kui ei jää veel ülegi. Ühtlasi avaldas sama tedretähine üleajateenija-kapral oma sadistlikku kahjurõõmu, ennustades Pensionile hiilgavat „vahelejäämist" esimeses teenistustoimkonnas — kompanii korrapidaja-abina, sest Pensioni hooleks on loomulikult öine valvkord ja katsugu ta, kuidas ta poisid hommikul maast lahti saab.

Selles punktis kapral Liinus oli asjatundja, kuna ta ise kord korrapidajaohvitserilt kolmepäevase kasarmuaresti sai selle eest, et tema korrapidamisetoimkonnas olles kella kuue ajal hommikul ruumi sisseastuv ohvitser mõne mehe, keda Liinuse surmaähvardused polnud kõigutanud, veel voodist leidis. Pension aga ei teinud kaprali ennustusest endale muretki.

— Ega ma loll pole, et vilet puhuma ja täägiga kopsima hakkan, ütles ta. Mul tarvitseb hommikul vaid lõgistada lusikavarrega vastu supikatlakest ja hüüda: „Võtke söögiks paigale". Vean kihla, et viis minutit hiljem on mul kogu rühm jalul nagu üks mees.

3.

Kiiresti möödusid päevad ja ühel ilusal reedel oligi saabunud noorsõdurite suursündmus: noorte katsed ja reameesteks ülendamine ühes vannutamisega.

See päev on suurim noore isamaakaitsja elus. Väljaspool kasarmut ei teata aimatagi, kui uskumata palju peab inimene enne õppima, kui ta reameheks saab! Distsipliin, sisekord, relvad, tervishoid pluss inseneripataljoni spetsiaalõppeained — see teeb kõik kokku enam kui keskmise kihelkonnakooli tarkus. Ja kuna eksamipäeva pidulikkus üldist pingulolekut veelgi suurendab, siis pole ime, miks nii mõnigi mees vargsi oma õndsaid koolipoisiaegu meelde tuletab, kas või ainult endale spikeri ja etteütleja hankimisega, sest korralik sõdur peab alati kindlustama oma seljataguse.

Katsete pidulikkuse haritipp on pataljoniülema enda kohaletulek.

Halvastivarjatud kahjurõõmuga märkavad sõdurid, kuis muidu need nii kanged ja pooleldi piiramatu võimuga mehed — ohvitserid, kelle ainus sõrmeliigutus kompanii tikksirgelt seisma või pikali maha paiskuma sunnib ja kelle poole lihtsõdur tühisemagi palvega ei tohi pöörduda muidu kui oma jaoülema ja rühmavanema kaudu, nüüd ärritatult ringi jooksevad ja närvitsevad. Ka kompaniiülem, kapten Peterson istub laua taga ja vahib aina uksele, kuulmata ja nägemata oma ümber askeldavaid nooremaid ohvitsere, kes kõik on pidulikumad kui tavaliselt. Rääkimata muidugi veltveeblist ja allohvitseridest — need on täna õhk.

Lõpuks t a tuleb. Korrapidajaohvitser möirgab veel enne, kui uks õieti avanedagi saab:

— Püsti! Valvel!

Siis astub sisse kolonel. Ta on pisut hall juba ja ta pruuni, kõhna nägu dekoreerib tugev kotkanina. Mustad vurrututsakad annavad patüllile*) eriti sõjameheliku ilme, mida aitavad veel suurendada läikivad, hõbekannuselised säärikud.

Koloneli järel astub sisse rohelise akselbandiga kaunistatud nooremleitnant — pataljoni adjutant.

Kompaniiülem rikub tekkinud haudvaikuse, milles ohvitserid ja sõdurid tikksirgeina seisavad, esimesena. Ta astub pikal, kummaliselt vetruval sammul, millest iga võhikki näha võib, et sel mehel rividrilliga enam hulk aega tegemist pole olnud, pataljoniülemale vastu ja raporteerib:

— Härra kolonel, pataljoni noortekompanii, koosseisus 8 ohvitseri, 169 üleajateenijat ja noort kursuse lõpukatseteks paigale võetud.

Talle sekundeerib kompaniikorrapidaja tavalise päevarapordiga:

— Härra kolonel, noortekompaniis korrapidamise alal erakorralisi juhtumeid ei ole olnud!

Mõlemad, nii kapten kui reamees, seisavad käsi kõrva ääres. Mõni noorsõdur on hetke masendavast pidulikkusest lausa kahvatu. Tõsiselt ja pühalikult seisab Pensiongi. Ta piidleb silmadega siia-sinna ja mõtleb, kui mitmesuguselt mõjub inimestele kasarmu-drill. Seal seisab näiteks ta naaber Kiidemann. Rind äärmise võimaluseni välja puhutud, õlad püsti, kõht peaaegu olematu. Samas kõrval aga teine naaber, Sooniste mees Kurn, on oma lüheldasę, jässaka kogu mugavasti eest veidi looka tõmmanud ja näib temale sellest küll valvelseisakuks. Ometi räägib määrustik, et . . . oot-oot, kuidas see lause valvelseisu kohta nüüd oligi?..

(Järgneb)

*) Lüh. sõnast „pataljoniülem".

Eesti raamat

Moodustatakse k jaoks pidev liikm

Hoolimata maja on eesti raamat eks kui nelikümmend aas mat õigustatult ka m

Eesti algupärane kirja paguluses meie rahvuslik näitajaks ja meie tradit säilitajaks, aga ka eestl tuuritarvete rahuldajaks. gi pole meie kirjandustu nii elav kui kümmekon tagasi, aga see on siiski ja aastate jooksul väg pakkunud meie kultu musse.

Pöördume mõningat mustega meie pidevama sema raamatute tootja, E janike Kooperatiivi poo küsimustele vastab Kangro, selle kirjastuse ja töötaja EKK asutami le.

„EKK asutamisest 195 pul täitub tänavu 35 aas palju teoseid on selle aj ilmunud?"

Kui arvestada kokk kaks eri-seeriat, A- ja on meil ilmumisel praeg raamat.

Ütlete A- ja B-seeria. loomustaksite neid lühid vahe on neil liigi poolest tusviisilt?"

A-seeria sisaldab pi muva, samas formaadis, riliselt ühtlase rea — r mälestused, novellikogu on koondatud sarjadesse tehnika pärast poolsa Praegu on ilmumisel 3 sarja viimane teos.

B-seeria raamatud o järgi luuletuskogud, pil noorsooraamatud, mono teatmeteosed jne. Müük munud B-seerias kindla konna kaudu, raamat põhimõttel, kuna B-see me muudele saatnud ku lijaile. Seda viimast mo otstarbekohane nüüd ki alusele viia.

„Mainisite muudatust raamatute tellimises osa see seisab? Ja miks o mooduse kindlamale al mist vaja?"

Senises B-seerias teoste levitamises on lünkade tekkimine. Mit huvitundjate arvu, võisi arvu määrata liiga mada lõppes müügilt enne ku said endast teatada. Iga valmis trükkida ei ole n likult otstarbekohane eg likki. Trükime edaspidi nult kindla tarviduse jä ähvardab paljusid raa majaäämine. Kirjanike eesmärk pole majandu rahva teenimine. See os malikuks, kui seame si ria kõrvale ka B-seeria masuguse liilkmetesüst võimaldab igal soovija saamise ja kergendab tegevust majanduslikult jõu mõttes.

Niisiis — lühidalt Igaüks peab endast te

Lühidalt üteldes: saa teade, et ta ostab mei raamatuid nende ilmu me teatame ette, millis on tulemas. Maksmi raamatu ilmumisel.

Uus täht kergejõustikutaevas

Möödunud hooaja alguses kuulus 110 m tõkkejooksus maailma kõigi aegade edetabelis 10 esimest kohta siia mandrile (9 jänkit ja McGoy Kanadast). Nüüd on see muutunud. Euroopa meistriks tulles sai 22-aastane prantslane Stephane Caristan aja 13,20, mis annab paremusjärjestuses 5. koha. Hea tulemus, aga ta ise loodab seda veelgi parandada. Caristani eesmärgiks on saada sel aastal maailma parimaks ning juba eelseisval sisehooajal võita kõiki P.-Ameerika tõkkejooksjaid nende kodus, kaasa arvatud esimestel sise-MM-võistlustel, mis toimuvad lähemal ajal Minneapolises. Endine Euroopa meister ja olümpiavõitja, ta kaasmaalane Guy Drut arvab, et Caristanist saab Prantsusmaa kõigi aegade suurim täht kergejõustikus.

Caristan mõtleb ka 400 m tõkkejooksule ja kümnevõistlusele! Maailmas on olnud ja on ka praegu mehi, kes jooksevad hästi mõlemaid tõkkedistantse: inglased Hemery ja Pascoe, ameeriklane Phillips. Prantslane suudab seda neist edukamalt. Juba praegu jookseb ta 400 m ilma tõketeta alla 47 sekundi, mis tähendab, et ta on võimeline läbima sama maa tõketega suuresti alla 50,0. Ameeriklase Mosese maailmarekord 47,2 on ületatav.

★

Tänavuse parima aja maratonis — 2:07,35 jooksis 19. oktoobril Pekingis vähetuntud jaapanlane Kodama Taisuke. Maailma kõigi aegade edetabelis on see Carlos Lopese (Portugal) 2:07.12 ja Steve Jonesi (Wales) 2:07.13 järel kolmas. Jooksus teise koha saanud Kunimitsu Ito (Jaapan) saavutas 2:07.57-ga samuti isikliku rekordi ning kõigi aegade kohta viienda aja.

---

ada läikivad, hõbekannuselised

ärel astub sisse rohelise akselban-tud nooremleitnant — pataljoni

lem rikub tekkinud haudvaikuse, rid ja sõdurid tikksirgeina seisa-a. Ta astub pikal, kummaliselt ul, millest iga võhikki näha võib, ividrilliga enam hulk aega tege-ud, pataljoniülemale vastu ja ra-

kolonel, pataljoni noortekompanii, ohvitseri, 169 üleajateenijat ja lõpukatseteks paigale võetud. ndeerib kompaniikorrapidaja ta-apordiga:

kolonel, noortekompaniis korra-erakorralisi juhtumeid ei ole

nii kapten kui reamees, seisavad äres. Mõni noorsõdur on hetke pidulikkusest lausa kahvatu. Tõ-likult seisab Pensiongi. Ta piidleb a-sinna ja mõtleb, kui mitmesugu-mestele kasarmu-drill. Seal seisab

aber Kiidemann. Rind äärmise välja puhutud, õlad püsti, kõht atu. Samas kõrval aga teine naa-mees Kurn, on oma lüheldasę, mugavasti eest veidi looka tõm-ib temale sellest küll valvelseisa-räägib määrustik, et . . . oot-oot, use valvelseisu kohta nüüd oligi?..

(Järgneb)

kirjandus • kunst • muusika

Eesti raamatud ilmuvad jätkuvalt

Moodustatakse ka EKK raamatute B-seeria jaoks pidev liikmeskond

Hoolimata majanduslikest ebakindlatest tingimustest on eesti raamat eksiilis suutnud siiski püsida. Rohkem kui nelikümmend aastat eksiilis viibimist kuulub eesti raamat õigustatult ka meie elupilti.

Eesti algupärane kirjandus on paguluses meie rahvusliku elujõu näitajaks ja meie traditsioonide säilitajaks, aga ka eestlaste kultuuritarvete rahuldajaks. Muidugi pole meie kirjandusturg enam nii elav kui kümmekond aastat tagasi, aga see on siiski püsinud ja aastate jooksul väga palju pakkunud meie kultuurivaramusse.

Pöördume mõningate küsimustega meie pidevama ja olulisema raamatute tootja, Eesti Kirjanike Kooperatiivi poole. Meie küsimustele vastab Bernard Kangro, selle kirjastuse direktor ja töötaja EKK asutamisest peale.

„EKK asutamisest 1951. a. lõpul täitub tänavu 35 aastat. Kui palju teoseid on selle aja jooksul ilmunud?"

Kui arvestada kokku meie kaks eri-seeriat, A- ja B-seeria, on meil ilmumisel praegu 365-es raamat.

Ütlete A- ja B-seeria. Kas iseloomustaksite neid lühidalt. Mis vahe on neil liigi poolest ja levitusviisilt?"

A-seeria sisaldab pidevalt ilmuva, samas formaadis, ja zhanriliselt ühtlase rea — romaanid, mälestused, novellikogud. Need on koondatud sarjadesse, müügitehnika pärast poolsarjadesse. Praegu on ilmumisel 31. poolsarja viimane teos.

B-seeria raamatud on liikide järgi luuletuskogud, pilditeosed, noorsooraamatud, monograafiad, teatmeteosed jne. Müük on toimunud B-seerias kindla liikmeskonna kaudu, raamatuklubide põhimõttel, kuna B-seeriat pole me muudele saatnud kui otsetellijaile. Seda viimast moodust on otstarbekohane nüüd kindlamale alusele viia.

„Mainisite muudatust B-seeria raamatute tellimises osas. Milles see seisab? Ja miks on senise mooduse kindlamale alusele viimist vaja?"

Senises B-seerias ilmunud teoste levitamises on võimalik lünkade tekkimine. Mitte teades huvitundjate arvu, võisime trükiarvu määrata liiga madala ja teos lõppes müügilt enne kui soovijad said endast teatada. Igaks juhuks valmis trükkida ei ole majanduslikult otstarbekohane ega võimalikki. Trükime edaspidi kõiki ainult kindla tarviduse järgi. Seega ähvardab paljusid raamatust ilmajäämine. Kirjanike kirjastuse eesmärk pole majanduslik, vaid rahva teenimine. See osutub võimalikuks, kui seame sisse A-seeria kõrvale ka B-seeria jaoks samasuguse liikmetesüsteemi. See võimaldab igal soovijal raamatu saamise ja kergendab kirjastuse tegevust majanduslikult ja töötajõu mõttes.

Niisiis — lühidalt üteldes? Igaüks peab endast teatama?

Lühidalt üteldes: saatku meile teade, et ta ostab meie B-seeria raamatuid nende ilmumisel. Siis me teatame ette, millised teosed on tulemas. Maksmine sünnib raamatu ilmumisel.

„Ja kui palju raamatuid praegu ilmub nii A- kui ka B-seerias?

A-seeria raamatute ilmumistihedust oleme vähendanud viimaste aastate jooksul. Osalt meie tööjõu vähenemise, osalt selle tõttu, et paratamatu hinnatõus ei tekitaks tellijaile raskusi. Neid ilmub aasta jooksul kavakohaselt 4. B-seeria sagedus on samuti aasta jooksul 4—5. Kuna meie raamatud on muu maailma omadega võrreldes palju odavamad, ei ole majanduslik koormus aastas lugeja jaoks mitte tõusnud.

„Oleks huvitav teada, milliseid raamatuid on näiteks A-seerias viimasel ajal ilmunud ja lähemal ajal ilmumas?"

A-seerias, peale H. Susi kaheosalise sõjaraamatu „Sarviku sulased", Arvo Mägi novellide „Hingede helin", H. Salu romaani „Siiditee serval" ja Rutt Eliaseri dokumentaal-romaani ta elust väljasaadetuna Siberis „Üheksa ametit", on ilmumisel veel A. Moori „Koer ja nukk", lühiepikat vanas külajutu maneeris.

„Ja B-seerias?"

Veidi varasemast ajast ja on õnneks veel saadaval: V. Uibopuu põhjapanev uurimus meie päritolust „Meie ja meie hõimud", Ristikivi ja Kangro 31 kirja ja fotot „Kirjad romaanist", Kalju Lepiku üheteistkümnes luuletuskogu „Kadunud külad", ka Annus Rävälä haruldaselt haarav luuleraamat, vangilaagris kirjutatud „Vorkuta värsse" teises täiendatud trükis. Saada on veel ka Raimond Kolga luulekogumik „Võõral maal kirjutatud värsid". Veidi varasemast on müügil veel Mägi näidendid „Jeruusalemmast Tallinna" ja tema hiljuti ilmunud artiklite ja esseede kogu „Aeg kirju ei kuluta". Kõige värskem on nüüd sama trükikojast välja jõudnud Helmi Elleri lühimonograafia Ain Kalmusest. Ja jõululauale jõudis A. Vihalemma uus luuletuskogu „Viis on viis", — otsekui lähedaselt ta hiljuti ilmunud tõlke kogule rootsi luuletajalt Nils Ferlinilt „Laule ja luulet".

„Ja lähemas tulevikus B-seeriast?"

Ilmumisel on Valev Uibopuu mahukas artiklite, uurimuste ja esseede kogumik „Ajavoolu võrendikest". Samuti on peatselt ilmumisel Kangro esseedekogu „Häitsmemehi ja pärlipüüdjaid" II köide. Juba tükk aega on koostamisel üks meie olulisemaid teoseid — fotodega varustatud biblio- ja biograafiline ülevaade eesti raamatust eksiilis aastatel 1945—85, kaugest minevikust laenatud pealkirja „Eesti raamatukuulutaja eksiilis".

„Nii et neid kõiki mainituid on veel saada?"

Jah, neid saab tellida kas esindajate kaudu või otse kirjastuselt: EKK, Box 3001, 220 03 Lund, Sweden.

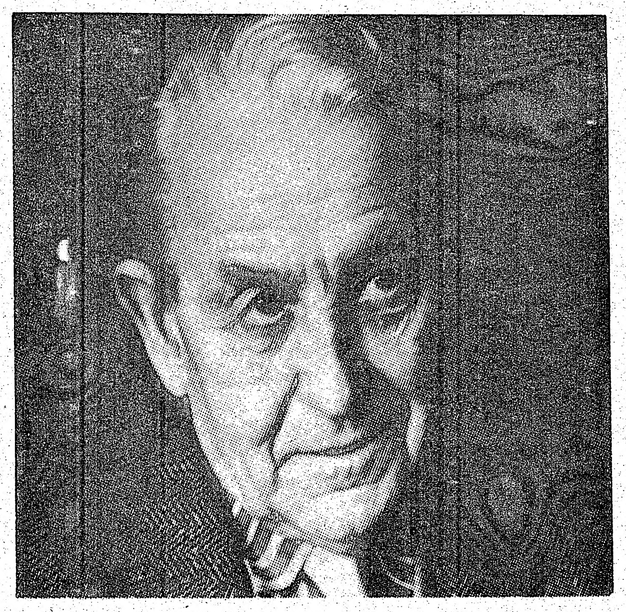

Ilmus uus MANA nr. 54

Eesti kultuuri ja kirjanduse ajakirja „Mana" uus 54. number ilmus novembris ja on Torontost tellijatele väljasaatmisel.

Kaanekujunduse on seekord teinud Rhode Island School of Designi professor Hardu Keck, kelle taieseid leidub ka siselehekülgedel. Need kuuluvad samasse sarja, mille Keck esitas Helsingis a. 1983 Pelini galeriis toimunud näitusel. Suureks uudiseks selles numbris on kodumaal elava kirjaniku Jaan Kruusvalli näidendi „Pilvede värvid" täielik tekst. Näidendit, mis traagilistes toonides käsitleb kodumaalt põgenemist 1944. a. sügisel, mängiti mõned aastad tagasi Tallinna Draamateatris suure rahvamenuga. Seda ei ole Eestis seni trükis avaldatud.

Ilmar Jaksi novell „Kimäär" puudutab eestlaste elu Torontos ja Pariisis autorile omase vaheda irooniaga. Uusi luuletusi on Ilmar Mikiverilt ning Ivar Grünthalilt on järg tema suuremahulisele värssromaanile „Laulu võim". Ära on toodud pikem katkend „Akadeemiline Tartu väljaspool ülikooli müüre" prof. Gustav Ränga memuaaride käsikirjalisest teisest köitest. Filosoofiadoktor Vootele Vaska essee „Õiglus, loogiga ja mõistuse ekstaas" on pühendatud Ilmar Tammelo mälestusele, käsitledes ka selle eestlasest filosoofi rahvusvahelise tähtsusega elutööd. Endel Kalamilt on isiklikele mälestustele ja heliloojaga kirjavahetusele rajanev artikkel „Eduard Tubin — Eesti suurim sümfoonik". Füüsikadoktor Rein Silberberg annab huvitava ülevaate „Eesti teadlaste panus maailma astronoomias ja astrofüüsikas", kus vaadeldakse Struvede suguvõsa, Mädleri, Schmdti, Õpiku, Rootsmäe, Kipperi, Tammanni, Härmi, vendade Toomrete, tänapäeva Eesti kuulsaima astronoomi Jaan Heinasto ja teiste maailmamõõtmelisi saavutusi. Väliseesti teadlaste portreede sarjas on teinud H. Grabbi intervjuu leksikograafi Paul Saagpakuga, milles viimane pajatab oma eluteest Mustjalast Massachusettsi ning eesti-inglise kapitaalse sõnaraamatu saamisloost.

Teatrispets Mardi Valgemäe esitab andmeterikka tagasivaate Geislingeni pagulasteatrile Saksamaal koos kümne arhiivifotoga. M. Valgemäe on kirjutanud ka arvustuse Elmar Maripuu näidendi „Esivanemate hääled" lavastusele New Yorgis. Rohket käsitlust leiab kirjandus. I. Grünthal analüüsib suurt tähelepanu võitnud Peeter Puide rootsikeelset romaani „Baikalini, mitte kaugemale" ja Mari Saadi proosaloomingut, ning Paul Reets kodumaa nimeka poetessi Viivi Luige luulet. I. Mikiver retsenseerib Mati Undi „Räägivad", I. Grünthal Aimée Beekmani romaani „Loobumisvõimalus" ja Hannes Oja viimast Herbert Salu esseedekogu. „Mana" numbri 54 lõpetavad toimetaja ja väljaandja Hellar Grabbi kommentaarid ja inglis-keelne sisukokkuvõte. Seda viimast „Mana" sirvides võib tõesti ütelda, et see vastab oma inglis-keelsele alapealkirjale „International Journal of Estonian Literature, Art and Science". Uut „Mana" nr. 54 saab tellida hinnaga Can$16.00 aadressilt: H. Grabbi, 3602 Albee Lane, Alexandria, VA 22309.

Ants Elkeni keraamiline looming

Ants Elken on hästi tuntud ja hinnatud arhitektina; vähem on aga teada, et peale funktsionaalsete ehitusstruktuuride kujundamise rakendab ta keraamilises loomingus oma puhtkunstilist loominguimpulssi savimaterjalis. Tagasihoidliku kunstnikuna ei otsi ta publiku tähelepanu ja igatalvised keraamilise loomingu näitused tema kodus (52 Langmuir Crescent) ei ole üldsusele teada. Eesti rahva säilimisvõitluses on aga igal meie kultuuri-rikastaval loomingul tähtis osa ning me peame seda dokumenteerima.

Eelkõige mõni sõna keraamikast. Savi on maailma algusest peale olnud tähtis materjal. Looja tegi inimese mullast (savist) ja inimene asus ka kohe savist nõusid ja kujusid kokku mätsima.

Mitmete rahvaste mütoloogias leiame savinõude valmistamise algust jumalate kätes. Kreeka mütoloogias oli Ariadne ja Bacchuse poeg Keramos savipottide tegijaks — sealt siis keraamika mõiste pärinebki. Lõuna-Euroopas leiame esimesed jäljed saviloomingust peale sealse jääaja lõppu (umbes 30.000 aastat tagasi) Hispaanias, Altamira koopas sõrmedega pehme savi sisse joonistatud looma pea kujul. Säält edasi kajastub kogu tsivilisatsiooni arengulugu keraamilises loomingus. Eesti rahva ajaloos on keraamilised leiud kinnitanud meie vana ning püsivat eluruumi Läänemere rannikul. Iseseisvuse ajal oli meil mitmeid tugevaid keraamika-meistreid. Esimene tuntuim neist oli skulptor Jaan Koort. Riigi Kunsttööstuskoolis Tallinnas oli keraamika osakond, mis aitas levitada oskusi ja teadlikkust keraamilisest loomingust ning looming savimaterjalis on edukalt jätkunud väljaspool kodumaad mitmel pool.

Ants Elkeni keraamika pole mitte äri-produktsiooniline, vaid loovalt otsiv, igal aastal uuesuunaline. Tänavu näeme põhilist vaasi-mõistelist õõneskeraamikat kahesuunalises otsingus.

Üheks osaks on traditsioonilistes treitud või modelleeritud vormides taided, kus rõhk on nn. rakuu-põletislaadil ja vaseoksüüdi glasuuridel, mis on hoolikalt kontrollitud põletuse läbi, luues fantastiliselt sätendavaid koloriidi-efekte. Teine suund on vaas-skulptuurid tahkeplaadilises, koguni arhitektuurilises kujunduses, mis vaatamata nurksele ornamentikale on fantaasiarikkad ning saavad väikeste figuuride lisamise läbi koguni poeetilise sisu. Tagasihoidlik neutraalne glasuur lasebki kujunduse ornamentikal ja tõenäoliselt arhitektuuri treeningu läbi kujunenud peaaegu eksimatul vormide proportsioonitundel ilutseda.

Lõpliku kvaliteedi annab Elkeni täpne ning nõudlik tehniline viimistlus.

ABEL LEE

RAKS noorte kindlustustest

Skaudikindlustuse kehtivus oleneb juigestusreeglite täitmisest

Skautüksus Lembitu Maleva juhtide kogu istub koos iga kuu esimesel neljapäeval ja arutab üksuse tööga ühenduses olevaid probleeme. Neli korda aastas toimub koos juhtide kogu koosolekuga Rakenduslik Seminar, koodnimetusega RAKS. Viimasel RAKS-ul 4. detsembril refereeris maleva sekretär Ants Evard skaudikindlustuse küsimusi.

Lembitu Maleva poisid on aasta-ringselt registreeritud Kanada skautluses ja maksavad selle eest suhteliselt kõrget liikmemaksu (tänavu $19.— igalt poisilt). Üks, mis selle eest saadakse on skaudikindlustus. Iga poiss on kindlustatud sellest hetkest alates, kui ta oma kodu uksest väljub skautlikuks tegevuseks, kuni koju jõudmiseni. Igasugune skautlik tegevus, kui see ei ole peakorteri reeglitega sobimatuks tunnistatud, toimub kindlustuse kaitse all.

Kindlustus katab ka laagrisõitu isegi sel juhul, kui see toimub oma perekonna autoga isa või ema juhtimisel. Autokindlustuse nõudmise maksimaalne suurus on määratud 10 miljoni dollarini.

Kuna kindlustusseltsid on kohtulikult välja mõistetud tohutute summadega hellaks tehtud, siis on Kanada skautide peakorter välja töötanud üksik-asjalikud julgeoleku reeglid, mille täitmine on ühenduses kindlustuse kehtivusega. Nende kohta on peakorter kirjastanud vastavad pamfletid, mida Ants Evard juhtkonnale tutvustas ja kaasa võtmiseks välja jagas.

Üksikasjalikult on määritletud laagrid, matkad, kanuutripid, paadisõidud, talilaagrid ja muud tegevused, kus on õnnetuse, vigastuse või surma risk. Tegutsemiseks vees ja vee peal on tingimata vajalik vastutav juht, kes on saanud eriväljaõppe ja omab vastava tunnistuse. Poistele tuleb anda tule tegemise treeningut, Coleman-pliitide käsitsemise õppust, terariistade ja relvade hoidmise kohta on ranged reeglid. Reeglite rikkumisel tühistub kindlustus.

Eesti gaidid, kes ei kuulu Kanada gaidide organisatsiooni, võtavad laagrite puhuks erilise laagri-kindlustuse. Vanemate allkiri, et nad ei tee õnnetuse korral juhti vastutavaks, ei ole legaalne dokument. Seaduse ees on juht alati vastutav.

Peakorter juhib tähelepanu sellele, et reiside puhuks — eriti kui need lähevad väljaspoole Kanada piire, tuleb võtta erikindlustus.

Skautüksuste kinnis- ja vallasvarad ei ole kaetud skaudikindlustusega, need tulevad kindlustada eraldi. Selle alla kuuluvad Kotkajärve hooned, laagrivarustus, lumesaanid, purjepaadid, kanuud j.m.

Õnnetuse puhul — ükskõik milline see on — tuleb koostada kiire, üksikasjalik ja kella-ajaliselt näidatud raport ning see esimesel võimalusel anda edasi peakorterile.

Seminarist osavõtjad konstateerisid, et Lembitu Maleval on õnneks küllaldaselt vanemaid juhte, kellel on mitmesuguste vastutavate tegevuste jaoks eritreening ja tunnistused. Peeti vajalikuks, et iga tegevuse operatsioon tulevikus saaks julgeoleku seisukohalt veel põhjalikumalt läbi arutatud ja poisse ette valmistatud võimalike ohtude puhuks.

Vibupüss ja sõjanui. Skautüksus Lembitu Maleva 37. aastapäeval tutvustas maleva vanem Heino Jõe pidukülalistele poiste sümboolset relvastust. Ammuküttide skautrühma embleem — AMB (vibupüss) on põhiliselt muistne relv. Terasvibuga amb Heino Jõe käes pärineb aga Teisest Maailmasõjast, kus seda kasutasid Kanada ja USA luureüksused. Pidulaual on näha „isa-isade" raudogadega tammepuust sõjanuia ehk KARPI, mis on nuiameeste vanemskautide pere sümbol. Foto: Ervin Aleve

Kiriku-bazaar Montrealis

Laupäeval, 15. nov. korraldas Montreali Jaani kogudus kiriku seltskondlikes ruumes oma igaaastase traditsioonilise bazaari, et kogudusele lisasissetulekut juurde hankida. See ettevõtmine on alati hästi töötanud ja seda tegi ta ka käesoleval aastal. Alguse ajaks oli väljakuulutatud kell 12.00, kuid esimesed külalised olid kohal juba vähemalt pool tundi varem, et varuda endile ja sõpradele sobivaid istekohti laudade ääres.

Ilm bazaarile tulekuks oli seekord kõigiti sobiv ja võimaldas ka bussi-kasutajaile rahuldavat kohaletulekut. Kokkutulnud rahva hulgas võis seekord näha teatud hulgal nooremat generatsiooni ja erinevate rahvuste liikmeid.

Organiseerimine oli hästi läbi viidud; üliriided jäeti kirikuruumi ja all saalis oli kogu ruum varutud nii laudades istuvaile inimestele kui ka saali ühes seinas asuvale pikale loosilauale. Perenaised pakkusid sooja toiduna põhilisi eesti toite nagu verivorsti, seakarbonaadi, hapukapsaid, ahjukartuleid koos kõrvitsa-, peedi- ja jõhvikasalatiga.

Kohviks oli kõrvalruumis üles seatud rikkalik laud tortide, kookide ja küpsistega ning bazaarile tulnud rahvas kasutas agaralt kõiki neid võimalusi. Peale esimest kehakinnitust asuti ka looside ostmisele ja tihedad read olid kogu aeg ootamas loosilaua juures.

Vahepeal loositi ka eraldi välja paar suurt torti, mida igaüks heameelega koju oleks soovinud viia. Oli liikumist, tuttavatega kohtumist ja jutuajamist. Esimesed tulijad asusid juba koduteele ja hilisemad tulijad täitsid jälle saali. Kogu bazaar elas ja tegutses, olles meeldivaks vahelduseks ja ajaviiteks.

Bazaari organiseerija, kiriku Naisring eesotsas esinaise pr. D. Muru, perenaise pr. A. Niilendi ja arvukate abilistega olid hakkama saanud hiigeltööga, mida tuleb kõigiti hinnata ja väärib siirast tänu.

H. H.

PLUMBING, HEATING & REPAIRS
Eesti ettevõte
Õli-, gaasi- ja elektriahjud • Korstnavoodrid (chimney lining).
• Ahjude puhastamine • Torutööd.
Tel. 275-1280 — Roland Kullik

Lõuna-Florida Eestlaste Koondise 10-a. juubel

30. novembril 1986 oli F. Lauderdales asuva L.F.E.K. kümne-aastase juubeli pühitsemine. Arvukale liikmeskonnale ja külalistele andis Koondise esimees Harald Hinno lühikese ülevaate tegevusest kümne aasta kestel. Selgus et Koondise peamine töö on toimunud poliitilisel alal; on käidud mõjuvõimsate tegelaste jutul Eesti probleemi selgitamas, on kirjutatud lugematuid kirju küll presidendile, senaatoritele ja teistele võimukandjatele, on kasutatud iga võimalust et meie isamaa nimi, Eesti, siin maal unustuse hõlma ei kaoks.

Teisel kohal on olnud töö eestluse ja eesti kultuuri säilitamiseks. On korraldatud kontserte, aktusi ja mitmesuguseid kokkutulekuid, ühiseid väljasõite ja muid rahvuslikke meelelahutusi. Siin ei saa ka nimetamata jätta seda tohutud tööd, mida kümne aasta jooksul on teinud meie virgad perenaised toitlustuse alal.

Kolmandana tuleks vast ära märkida n.n. „Public Relation" töö. On kirjutatud ja avaldatud sadandeid artikleid nii eesti kui ka ingliskeelseis ajalehtedes, on tutvustatud rahvuskaaslasi põhjaosariikides ja Kanadas Florida elutingimustega ja kliimaga, on osa võetud eesti organisatsioonide üleameerikalikest konverentsidest ja sidet peetud teiste eesti seltsidega. On rahaliselt abistatud eesti organisatsioone ja üksikisikuid. 1986. a. üksi anti toetusi 1250 dollari suuruses.

Suur osa tehtud tööst on teadmata ja nägemata kõrvalseisjatele. Töö on aga tehtud ja Koondise juhatuse otsuse kohaselt anti 10. a. juubeli puhul auaadressid 23 Koondise liikmele tehtud töö eest.

Juubeli-koosviibimist ilustasid ettekanded: eriti väljapaistev oli klaveri virtuoos B. Sperkocz'i kolme osaline kontsert.

Jõuluõhtu Fort Lauderdales

L.F.E. Koondise korraldusel toimus 14. detsembril Jõuluõhtu pühitsemine. Jõuluõhtu avas koondise sekretär dr. Aino Lukas, kes täitis ka teadustaja ülesandeid. Avapalvuse ütles õpetaja Helmut Rüdmik. Eeskavaline osa oli mitmekesine; esinesid nii noored kui ka täisealised. Sopran Anadia Allik laulis V. Loigu „Pisarhelmes Jõuluöö" ja ameerika viisi „Väike trummilööja". Hedy Jensen deklameeris Martin Lutheri esimese ja üldiselt vähetuntud, „Jõululaul". Ülejäänud kava oli laste täita: Riki Riisma kandis ette elektri-kitarril „Oh jõulupuu", „Tore vana Jõulumees" ja „Püha öö". Riki on häid edusamme teinud. Veronika Riisma esitas klaveril Senneville ballaadi „Pour Adeline", Deabelle „Soratera" ja lõpuks „Püha öö". Veronikast on saanud tubli pianist.

Pärast eeskava, ühislaulu ajal, ilmus Jõuluvana (Aleks Avaniit) suure kotiga ja vitsakimbuga, et jagada seda mida keegi oli ära teeninud. Kahjuks, nagu ikka, vitsutamist ära teeninud rahvuskaaslasi Jõuluõhtule ei olnud ilmunud. Näe, ära teavad! Huumoririkas jõulukinkide jagamine oli omaette lõbus ettekanne.

Õhtusöögiks olid traditsioonilised eesti jõulutoidud: särisevad verivorstid, hapukapsad, pohlamoos ja muud suupärast. Oli ilus, ülev ja meelejääv Jõuluõhtu.

☆

L.F.K. Koondise korraldusel toimub 1. veebruaril 1987 Lakewoodi Eesti Teatri näitemängu „Külaline Eestist" etendus. Näitemäng kantakse ette Merrell United Methodist kiriku seltskondlikes ruumides, 3900 State Road 7 (441), Fort Lauderdales, algusega kell 2 p.l. Pääsmete suhtes helistage 463-5861.

☆

E.V. aastapäeva pühitsemine toimub 22. veebruaril Fort Lauderdales „Moose" klubi ruumides (samad ruumid nagu eelmistel aastatel). Aktuse algus kell 3 p.l. Aktuse kõnelejaks on hr. Ründva Torontost. Aktusele järgneb pidu.

☆

E. Evangeeliumi Luteriusu Kiriku Lõuna-Florida Pauluse koguduse (õp. Rüdmik) jumalateenistused toimuvad Peace Lutheran Church'i ruumides, 1901 E. Commercial Blvd. algusega kell 2 p.l. järgmistel päevadel:

25. jaanuaril, laulavad N. Allik ja S. Vilbas.

15. veebruaril, E.V. aastapäeva tähistamine.

MONTREALI UUDISEID

28. nov. oli Montreali pensionäride klubis vestlusõhtu. A. Aarma vestles oma tähelepanekuist ja reisudest Mehhikosse, alguses meremehena sadamalinnades, hiljem turistina ja lõpuks lisas ta tausta-materjale raamatuist.

Vestleja andmeil asusid esimesed asukad Mehhikosse juba varasel kiviajal. Lõunapoolses osas olid peamiselt kolm tähtsamat suguharu: atsteegid Mexiko City ümbruses, neist idapool taltekid ja veel edasi idapoole teisel pool soosid ja rabaalasid, maiad.

Käesoleva aja kohta jutustas A. Aarma, et seal valitseb ikkagi kaks äärmust, rikkus ja vaesus; on kõrgehinnalisi moodsas stiilis ehitusi, mille püstitamiseks on kulutatud tohutuid summasid ja samas kõrval asetsevad viletsad elamiskõlbmatud hurtsikud. Mexico City on pealinn, suurim maailmas 18 milj. elanikuga.

Vestleja mainis, et oma vaesusele vaatamata lõbutseb rahvas mitmesugustel rahvapidudel ja härjavõitlused ning kukevõitlused on väga populaarsed. Suurimaks rahvusspordiks on aga euroopa jalgpall (soccer).

Peale vestlust õnnitleti esinaist J. Toomet tema sünnipäeva puhul, anti üle kaart kõikide allkirjaga ja kimp lilli. Koosolijad hüüdsid sünnipäevalapsele kolmekordse elagu.

★

Reedel, 5. dets. oli Pensionäride Klubis esitatud helilindistatud kava. Kiriku Nõukogu esimees P. Möldre oli koos E. Aniga valmistanud selleks jõulusisulise erihelilindi, kus oli jõulu soololaule (tenor A. Aalde), üldjõululaule ja -evangeeliumit õpet. R. Kivirannalt koos sisuka jõulujutlusega ja see leidis publikult rohket heakskiitu — oli selge ja nauditav.

☆

Reedel, 12. dets. oli Pensionäride Klubi jõuluõhtu, kus kogu kava oli koostatud klubi naisliikmete, J. Toome, L. Oja, L. Oderi ja veel mitmete teiste poolt. Kava oli jõuluaineline, koosnedes jõululauludest, evangeeliumist ja jõulusisulistest luuletustest.

Õhtu algas esinaise J. Toome avasõnaga, sellejärele õpetaja H. Laaneots ütles söögipalve ja siis võisid koosolijad minna kohvikõrvase järele, mida selleks õhtuks rikkalikult perenaiste poolt oli kohale toodud. Esimene osa õhtust möödus kohvilauas jutlemisega ja teine osa oli eeskavaline.

Järgmine Klubi kokkutulek on tuleval aastal, pühapäeval, 11. jaan. 1987 kell 12.30 kiriku seltskondlikus saalis, kus siis aset leiab Pensionäride Klubi aastapeakoosolek.

H. H.

ARMAST SÕP
ASUTAJAT JA P
Oma armast vilistl
Armast kaasmaalast
Puhka rahus võõrama
Puhka rahus võõramaa mullas
Kod

MONTREALI UUDISEID

28. nov. oli Montreali pensionäride klubis vestlusõhtu. A. Aarma vestles oma tähelepanekuist ja reisudest Mehhikosse, alguses meremehena sadamalinnadès, hiljem turistina ja lõpuks lisas ta tausta-materjale raamatuist.

Vestleja andmeil asusid esimesed asukad Mehhikosse juba varasel kiviajal. Lõunapoolses osas olid peamiselt kolm tähtsamat suguharu: atsteegid Mexiko City ümbruses, neist idapool taltekid ja veel edasi idapoole teisel pool soosid ja rabaalasid, maiad.

Käesoleva aja kohta jutustas A. Aarma, et seal valitseb ikkagi kaks äärmust, rikkus ja vaesus; on kõrgehinnalisi moodsas stiilis ehitusi, mille püstitamiseks on kulutatud tohutuid summasid ja samas kõrval asetsevad viletsad elamiskõlbmatud hurtsikud. Mexico City on pealinn, suurim maailmas 18 milj. elanikuga.

Vestleja mainis, et oma vaesusele vaatamata lõbutseb rahvas mitmesugustel rahvapidudel ja härjavõitlused ning kukevõitlused on väga populaarsed. Suurimaks rahvusspordiks on aga euroopa jalgpall (soccer).

Peale vestlust õnnitleti esinaist J. Toomet tema sünnipäeva puhul, anti üle kaart kõikide allkirjaga ja kimp lilli. Koosolijad hüüdsid sünnipäevalapsele kolmekordse elagu.

☆

Reedel, 5. dets. oli Pensionäride Klubis esitatud helilindistatud kava. Kiriku Nõukogu esimees P. Möldre oli koos E. Aniga valmistanud selleks jõulusisulise erihelilindi, kus oli jõulu soololaule (tenor A. Aalde), üldjõululaule ja -evangeeliumit õpet. R. Kivirannalt koos sisuka jõulujutlusega ja see leidis publikult rohket heakskiitu — oli selge ja nauditav.

☆

Reedel, 12. dets. oli Pensionäride Klubi jõuluõhtu, kus kogu kava oli koostatud klubi naisliikmete, J. Toome, L. Oja, L. Oderi ja veel mitmete teiste poolt. Kava oli jõuluaineline, koosnedes jõululauludest, evangeeliumist ja jõulusisulistest luuletustest.

Õhtu algas esinaise J. Toome avasõnaga, sellejärele õpetaja H. Laaneots ütles söögipalve ja siis võisid koosolijad minna kohvikõrvase järele, mida selleks õhtuks rikkalikult perenaiste poolt oli kohale toodud. Esimene osa õhtust möödus kohvilauas jutlemisega ja teine osa oli eeskavaline.

Järgmine Klubi kokkutulek on tuleval aastal, pühapäeval, 11. jaan. 1987 kell 12.30 kiriku seltskondlikus saalis, kus siis aset leiab Pensionäride Klubi aastapeakoosolek.

H. H.

---

toimub 22. veebruaril Fort Lauderdales „Moose" klubi ruumides (samad ruumid nagu eelmistel aastatel). Aktuse algus kell 3 p.l. Aktuse kõnelejaks on hr. Ründva Torontost. Aktusele järgneb pidu.

☆

E. Evangeeliumi Luteriusu Kiriku Lõuna-Florida Pauluse koguduse (õp. Rüdmik) jumalateenistused toimuvad Peace Lutheran Church'i ruumides, 1901 E. Commercial Blvd. algusega kell 2 p.l. järgmistel päevadel:

25. jaanuaril, laulavad N. Allik ja S. Vilbas.

15. veebruaril, E.V. aastapäeva tähistamine.

ARMAST SÕPRA JA SUURT ISAMAALAST

adv. Mart Tarum'it

leinavad sügavas kurbuses

JUHAN ja MILDA JUHANSON
ENDEL ja LINDA JUKK
VIKTOR ja ELNA LIBE
ALEKS ja MINNA LINNAMÄE
ALBERT ja AGNES MARTEN
ÜLO ja RENATE OJAMAA
WARREN ja ANNE TREASURE
KALJU ja SAIMA VARANGU
OTT JÜRISSON
JAAN ROHTLA
ALVINE SIIDRA
ELMAR TALLERMO
DAISY VAINSALU

ASUTAJAT JA PRESIDENTI

Mart Tarum'it

leinab sügavas kurbuses

VILLA ESTO pere Boca Ratonis

Oma armast vilistlast

Evald Paala't

sündinud 11. novembril 1909 Eestis
surnud 30. detsembril 1989 Lakevoodis

mälestab

Korporatsioon FRATERNITAS ESTICA

Armast kolleegi

Mart Tarum'it

mälestab kurbuses

EESTI ÕIGUS—
TEADLASTE ÜHING
KANADAS

Armast kaasmaalast

Viktor Koppel'it

sündinud 11. veebruaril 1903 Saaremaal
surnud 2. jaanuaril 1987 Torontos

leinavad sõbrad Kanadas

Puhka rahus võõramaa mullas

Kodusaare tuttavat

Karl Põld'u

sündinud 31. märtsil 1899 Hiiumaal
surnud 31. detsembril 1986 Torontos

mälestavad
Alma ja Anton

Puhka rahus
võõramaa mullas

KIRIKUD

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Laupäeval, 10. jaanuaril kell 7.30 õ. allianss palvekoosolek. Kõneleb Endel Siitam.

Pühapäeval, 11. jaanuaril kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, laulab koor Ülo Lindströmi juhatusel. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Tunnistused. Lastekirik.

Teisipäeval, 13. jaan. kell 11 homm. pensionäride ja vanade palvekoosolek.

Kolmapäeval, 14. jaan. kell 11 homm. palvekosolek.

Armast kauaaegset sõpra

JOANN HAIKO't

mälestavad kurbuses ja avaldavad sügavad kaastunnet abikaasa NIINALE ja lastele perekondadega

ERIKA ja ROBERT
HEINO ja ILSE
LINDA ja DARREL
PILVI ja ÜLLO
HELMI

Kallist kasupoega

Oskar Kantsimäe'd

sündinud 29. juunil 1927 Tartus
surnud 31. detsembril 1986 Torontos

mälestab leinas

HEDI ENKELBERG

Meie väga head ja kallist sõpra

Mart Tarum'it

mälestavad kurbuses

MARGOT ENDERES
GABY BAJIN ja lapsed
ILONA ja DAVID HURST

Mälestame kurbuses

Mart Tarum'it

LINDA, RICHARD ja TIINA HOHMAN

Ksv. Mart Tarum'it

mälestab

TORONTO EESTI VÕITLEJATE ÜHING

R. S. KANE LTD.
Tähelepanu! UUS ASUKOHT
6150 Yonge Street (Lõunapool Steeles Avenue'd)
North York, Ontario M2M 3W9
Tel. (416) 221-1159

Mälestame oma head tuttavat

Mart Tarum'it

ja avaldame kaastunnet abikaasale ja tütrele

H. TOOMSALU abikaasaga
EUG. RUUSAUK

Pika vaevalise haiguse järel lahkus meie armas kauaaegne hea sõber

Mart Tarum

Vaikses leinas mälestavad

BERNARD ja ANN PAJUÄÄR
TÕNU PAJUÄÄR perekonnaga

PIKA PIINARIKKA KANNATUSE JÄRELE LAHKUS MEIE ARMAS ABIKAASA, ISA, VANAISA JA SUGULANE

Mart Tarum

Sündinud 22. novembril 1911 Virumaal
Surnud 1. jaanuaril 1987 Torontos

Sügavas kurbuses leinavad

ABIKAASA
TÜTAR abikaasaga
POEG perekonnaga
ÕED perekondadega
SUGULASED

Mälestus Sinust ei kao —
puhka rahus!

Ärasaatmine laup., 10. jaan. 1987 kell 10 homm.
Vana Andrese kirikust Mt. Pleasant krematooriumi

Armast sõpra

Mart Tarum'it

mälestavad leinas

LAINE ja ELMAR HERMANN perekonnaga
HELJU ja ENDEL KIVIOJA
ADELE PETRI

Puhka rahus!

LAHKUS NOORTESÕBER

Mart Tarum

Tammetäht I

Mälestades avaldame kaastunnet perekonnale
EESTI GAIDIDE MALEV KANADAS
EESTI SKAUTIDE MALEV KANADAS

Kauaaegset truud sõpra

Mart Tarum'it

mälestab leinas

GAIDLIPKOND „PÕHJALA TÜTRED"

MEIE KALLIST KAUAAEGSET SÕPRA

Karl Põld'u

sündinud 31. märtsil 1899
surnud 31. detsembril 1986 Torontos

mälestavad kurbuses

LEELO ROMAN
REET ja OKKE METSMAA lastega
KADRI ja INDREK WICHMAN

Head sõpra ja matkakaaslast

Mart Tarum'it

mälestab

EVALD ARUVALD

UNUSTAMATA ARMAST EMA JA VANAEMA

Salme Auksi't

sündinud 14. märtsil 1915 Põltsamaal
surnud 25. detsembril 1986 Torontos

mälestavad sügavas leinas

tütar JUTA ja tütrepoeg MICHAEL
koos OMASTEGA Kodu-Eestis

Südamlik kaastunne ENDLALE tema venna

Mart Tarum'i

surma puhul

RUUDI ja KARL

Leinateateid

Eestis Tartus suri 2. novembril Arnold Matteus, sündinud 13. detsembril 1897 Võrumaal.

USA-s Morristownis suri 19. novembril Anne Marie Juurik, neiuna Kingsepp, sündinud 26. juunil 1903 Tartus.

USA-s Patersonis suri 14. novembril Ülo Prima, sündinud 24. märtsil 1930 Eestis.

USA-s Syracuses suri 20. novembril Juuli Valmann, sündinud 9. augustil 1888 Viljandis.

USA- Inglewoodis suri 12. novembril August Kaidme, sündinud 20. septembril 1900 Tartumaal.

Rootsis Uppsalas suri 19. novembril Paul Korrol, sündinud 9. oktoobril 1886 Väimelas.

TUSE JÄRELE LAHKUS
SA, VANAISA JA

Tarum

bril 1911 Virumaal
l 1987 Torontos

avas kurbuses leinavad

ABIKAASA
TÜTAR abikaasaga
POEG perekonnaga
ÕED perekondadega
SUGULASED

n. 1987 kell 10 homm.
Pleasant krematooriumi

m

aldame kaastunnet perekonnale
IIDIDE MALEV KANADAS
AUTIDE MALEV KANADAS

u

rontos

buses

MAN
KKE METSMAA lastega
INDREK WICHMAN

si't

naal
ntos

sügavas leinas

TA ja tütrepoeg MICHAEL
MASTEGA Kodu-Eestis

26. USA- Inglewoodis suri 12. novembril August Kaidme, sündinud 20. septembril 1900 Tartumaal.

no- Rootsis Uppsalas suri 19. novembril Paul Korrol, sündinud 9. 24. oktoobril 1886 Väimelas.

Lahkus meie kauaaegne sõber

Oskar Kantsimäe

Mälestavad

KLAARA
ARNOLD
ILSE
PAUL
ANNE
ALEX

Kauaaegset head sõpra

Oskar Kantsimäe'd

sündinud 19. juunil 1927 Tartus
surnud 31. detsembril 1986 Torontos

mälestavad

SUE, OLEV, MICHELLE, MICHAEL,
MATTI, VERONICA ja JOACHIN RICHLING

Armast ja ustavat koguduse naisringi liiget

Anna Katariina Seaver'it

mälestab

Jeesus ütleb:
„Mina elan ja
teie peate ka elama"
Joh. 14:19

St. Catharines Lutheriusu
Pauluse kogudus, naisring ja
õp. O. Gnadenteich abikaasaga

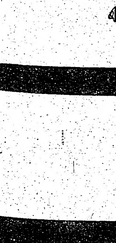

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
KUNSTKÄSITÖID KINKIDEKS: EHTED, MEREVAIK, NAHKTÖÖD, PUUNIKERDUSED, KERAAMIKA.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.
TOOME & PEASE
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

TOOMAS ÕUNAPUU
B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

TÕNIS LAAR ja tema teised partnerid advokaatide firmas BELL, TEMPLE teatavad hea meelega et

Enn Allan Kuuskne

on ühinenud meie firmaga alates 17. november 1986.

SUITE 1401, 7 KING ST. E.
TORONTO, ONT. M5C 1A6
TEL. 365-1442

AVP ALARMISÜSTEEMID
varguse ja tule vastu
Tel. 496-2334
kodus 499-8193
Allan Prümmel

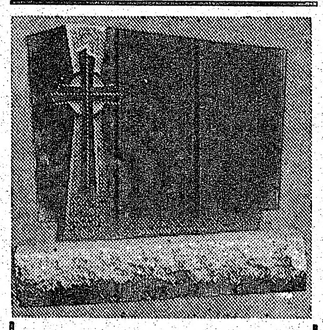

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St. Toronto,
Ont. M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
Tel. 487-2147

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

OPTICAL STUDIO Ltd.

R. SCHMID, saksa optik

Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler. Spetsialiseerunud contact lenside alal.

1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd

Tel. 535-6252

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1202
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 korda
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

AINUKE EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

736-1170
Kodus 223-0201

1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9

AARDVARK FLORIST

Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas. Lillede koju viimine. LTD

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$60.—	$80.—
Poolaastas	$34.—	$44.—
Veerandaastas	$18.—	$23.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):
KANADAS:
Aastas $111.—, poolaastas $60.— ja veerandaastas $31.—
USA-s:
Aastas $115.—, poolaastas $62.— ja veerandaastas $32.—
VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $140.—, poolaastas $75.— ja veerandaastas $40.—
Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 centi

Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata

VABA EESTLANE
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga.
(Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi: .....
Aadress: .....
.....
.....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 8. jaanuaril 1987 — Thursday, January 8, 1987

Ristsõna nr. 1331

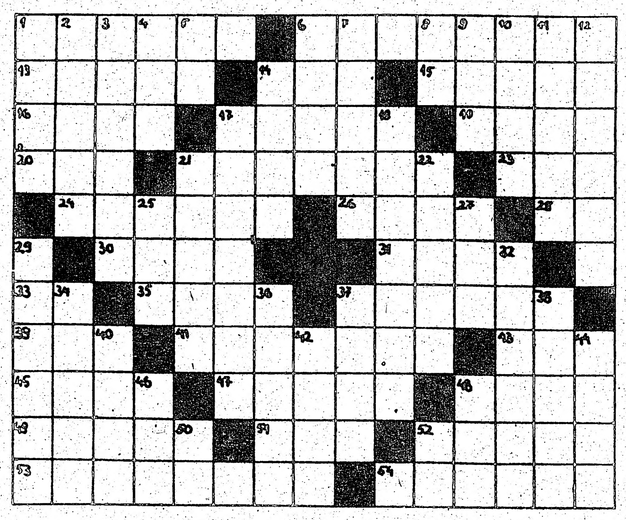

PÕIKREAD: 1. Osa ööpäevast, 6. Kaardimäng, 13. Riik Aasias, 14. Poola tiitel, 15. Meestegelane ooperis „Tosca", 16. Vene tsaaride nimi, 17. Kiud- ja õlitaim, 19. Lind, 20. Home . . . — mõiste pesapallimängus, 21. Kõnemees, kõnepidaja, 23. Mehenimi, 24. Teadustaja raadios, 26. Ameerika kirjanik 28. Eitav sõna, 30. Nõnda, niisiis, — saksa keeles, 31. Turistide juht, 33. Kohanimi Virumaal, 35. Saksa kirjanik, Nobeli preemia laureaat, 37. Tihe mets, 39. Ese, 41. Siidpehme, siidi sisaldav, 43. Saar — prantsuse keeles, 45. Hiljuti Eestis surnud omaaegne laske-maailmameister, 47. Kuulsa polaarmaade uurija eesnimi, 48. Teen lahti, 49. Iiri patrioot ja poliitik 18. saj. lõpus, 51. Pesapallimängus vajalik ese, inglise keeles, 52. Tasa (muusikas), 53. Maakonna ülem Eesti vabariigi aastail, 54. Anum.

PÜSTREAD: 1. Eesti luuletaja, 2. Vaeslapsed, 3. Hullus, kirglik harrastus, 4. Inglise saar, 5. Eessõna saksa keeles, 6. Elatanud, 7. Ebameeldiv, 8. Pikkusmõõdu lühend, 9. Läti rahaühik, algkeeles; 10. Suur järv Põhja-Ameerikas, 11. . . . .viu — röövlind, 12. Lipud . . . . — H. Raudsepa näidend, 14. Rohkem kui üks, 17. Kroonikakirjutaja, 18. Aedvili, 21. Lõppenud, 22.Tekstiiltoode, käändes, 25. Kolm järjestikku asuvat tähte, 27. Inglise tiitel, 29. Naistemaja sultani palees, 32. Mööbliese, 34. Kuskil pikemalt viibima, 36. Kuju Kreeka mütoloogias, 37. Kunstiteos, 38. Silu, puhasta, 40. . . . . ütlev — kääne eesti keeles, 42. Soliidne naine, 44. Mehenimi Piiblis, 46. Tolstoi eesnimi, venepärases vormis, 48. Mehenimi, 50. Kolmas isik.

RISTSÕNA NR. 1330 LAHENDUS

Põikread: 1. Plika, 5. Varss, 9. Korrus, 10. Asetas, 12. Uusi, 14. Mati, 15. Elu, 17. Mea, 19. Sai, 20. Ruun, 21. Taras, 23. Kalk, 24. Pelikan, 26. Moor, 28. Door, 30. Areen, 31. Murel, 32. Amet, 34. Liha, 35. Kk, 36. Tagalas, 40. Vaev, 41. Degas, 42. Seek, 44. Aar, 46. Nui, 48. Der, 49. Kalendrid, 53. Toledo, 54. Avarii, 55. Nosib, 56. Salla.

Püstread: 1. Poolus, 2. Iru, 3. Kuup, 4. Ass, 5. Vaa, 6. Asta, 7. Rei, 8. Sakala, 9. Koer, 11. Seik, 13. Imal, 14. Maak, 16. Uurmaaker, 18. Erim, 19. Saarlased, 21. Teretad, 22. Sadulas, 24. Pocet, 25. Noris, 27. Orm, 29. Oeh, 33. Vagun, 35. Kaanon, 37. Gene, 38. Laid, 39. Seeria, 40. Vaat, 43. Krai, 45. Padi, 47. Siva, 49. Kes, 50. Lob, 51. Ras, 52. Dal.

Loengud Tartu Instituudis

Tartu Instituudil on kombeks jaanuari pealepühisel ajal pakkuda mõnusaid valguspiltidega loenguid. Sel aastal esitab esimesena (pühapäeval, 11. jaan. kell 14.00) Epp Aruja mõned pildid reisi algusest Istanbulist, teel Türgi sisemaale vähetuntud koopakloostrite ja seinamaalide imetlemisele. Jutt jatkub Jordaanias, enamvähem unustatud araabia kõrbelossidega, kaljulinna Petraga ja muu vana-aja hiilgusega, kuni suvitamiseni Akaba's, Punase Mere ääres.

Nädal hiljem, 18-dal, samuti kell 14.00, vilunud maailmarändur ja korduvalt Shveitsis töötanud Liina Liivamägi näitab meile nii seda mida turistid Shveitsis otsivad, kui ka seda mis paljudele on kahe silma vahele jäänud.

Edasisest kavast tuleks kalendrisse märkida järgmised üritused „Tartus": Laupäev 14. veebruar, terve päev kestev Kultuurikonverents. Pühapäeval 1. märtsil jagab Margus Jukkum sõnas ja pildis oma kogemusi Siberi-teekonnalt. Pühapäeval, räägib 15. märtsil Rein Jaagumägi ROM muuseumist oma kogemustest putukatega. Pühapäeval 22. märt-sil kuulame (ja laulame) Miina Härma viise. Ja veel kord pühapäeval 29-dal märtsil tuleb Dr. Tiit Kauri Ottawast rääkima bioloogilisel teemal.

E.A.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

10. ja 11. jaan.
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

17. ja 18. jaan.
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

Kas Quebec'i mõrvarid vabastatakse?

Prokurörid streigivad, kohtud ähvardavad vangid vabastada

Quebec'i provintsi 202 Riigiprokuröri alustasid streigiga ja lubasid seda jatkata, kui neile kohe palka juurde ei anta. Moodunud nädalal pidi alustatama 17 mõrvaprotsessiga, kuid streigi tõttu saadi neist ainult viis käsile võtta. Neli vanemat riigiprokuröri astusid hoopis ametist tagasi ja ülejäänud ei ilmunud kohale. Nüüd kardetakse, et kohtunikud võibolla vabastavad kohtualused vangistusest, sest põhiseadus näeb ette, et neid tuleb „võimalikult kiiresti" vannutatud meeste ette viia. Ning kui prokurörid on streikimas, siis kes on nende viijaks?

Ka kohtunikud tunnevad „kroonidele", nagu riigiprokuröre nimetatakse, enamasti kaasa. Vähemasti kolm kohtumeest on nimetanud, et nende arvates on „kroonidel" liiga palju tööd ja nad saavad liiga vähe palka.

Provintsivalitsus pakkus prokuröridele 3,5 protsenti palgalisa, kuid „kroonid" tahavad vähemasti 30 protsenti lisaraha saada. See viivat neid samale palgatasandile, kui Ontario „kroonid". Praegu teenib nelja aastase kohtukogemusega Quebec'i „kroon" umbes 21.000 dollarit aastas, samal ajal kui Montreali politseinik saab 25.288 dollarit aastas ja Ontario prokurörid teenivad 28.057 dollarit pärast 2 1/2-aastast teenistust. 10-aastase kogemusega Quebec'i kroon teenib praegu 29.700 dollarit aastas, kuna Ontario samakaliibriline prokurör teenib 41.438 — umbes sama palju kui Toronto linna politseiseersant.

VABA EESTLANE UUES ASUKOHAS

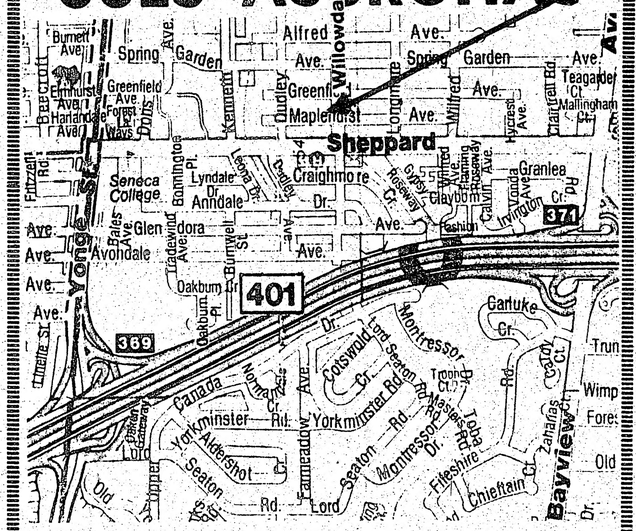

Alates esmaspäevast, 5. jaanuarist asub Vaba Eestlase toimetus ja talitus uues asukohas, mille postiaadress on 120 A WILLOWDALE AVENUE, WILLOWDALE, ONTARIO, M2N 4Y2.

Toimetuse ja talituse telefoninumbrid

733-4550, 733-4551

Vajatakse

TÖÖJÕUDU PHOTOTYPE-SETTING MASINALE
Hel. Alfred, tel. 444-1084, päeval

Pensionär soovib osta heas korras
PRUUGITUD AUTOT
Hel. 496-2890

Mart Tarum'it

mälestavad

Inna ja Adu Randpalu
Meeri ja Lembit Jänes

Kallist sõpra

Uno Adler'it

mälestavad leinas

Ülo ja Lennart

Lugupeetud ja armast Klubiliiget

Salme Auksi't

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Armast Sõpra

Viktor Koppel'it

leinab

JULIUS TUULIK abikaasaga